

EUROOPA KESKPANK
PANGANDUSJÄRELEVALVE

EKP juhend sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsessi (ICAAP) kohta

Kavand

BANKENTOEZICHT

Märts 2018

BANKTILLSYN BANKU UZRAUDZĪBA

BANKŪ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР BANKTILLSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHL'AD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

Sisukord

1	Sissejuhatus	2
1.1	Eesmärk	3
1.2	Juhendi kohaldamisala ja proportsionaalsus	4
2	Põhimõtted	5
	Esimene põhimõte – juhtorgan vastutab ICAAPi usaldusväärse juhtimise eest	5
	Teine põhimõte – ICAAP on üldise juhtimisraamistiku lahutamatu osa	7
	Kolmas põhimõte – ICAAP aitab põhimõtteliselt kaasa krediitiasutuse talitluspidevusele, tagades erineval viisil tema kapitali adekvaatsuse	11
	Neljas põhimõte – ICAAPis tehakse kindlaks ja võetakse arvesse kõik olulised riskid	22
	Viies põhimõte – sisemine kapital on kõrge kvaliteediga ja selgelt määratletud	26
	Kuues põhimõte – riskide kvantifitseerimise meetodid on asjakohased, järjepidevad ja sõltumatult valideeritud	29
	Seitsmes põhimõte – korrapärase stressitestide eesmärk on tagada kapitali adekvaatsus negatiivsete asjaolude korral	33
3	Sõnastik	36
	Lühendid	40

1 Sissejuhatus

1. Finantsšokkide sügavust ja tõsidust võimendab sageli ebapiisav ja madala kvaliteediga kapital pangandussektoris. Sellega seisti silmitsi ka hiljutise finantskriisi ajal, mil pangad olid sunnitud ehitama oma kapitalibaase uuesti üles siis, kui seda oli kõige raskem teha. Samas aga ei olnud paljud riskid asjakohasel viisil kaetud küllaldase kapitalivaruga, kuna pankadel esines puudujääke riskide tuvastamisel ja hindamisel.¹ Seetõttu on äärmiselt oluline suurendada üksikute krediidasutuste vastupanuvõimet stressiperioodidel, tõhustades nende ettevaatavaid ICAAPe, sealhulgas põhjalikke stressiteste ja kapitali planeerimist.
2. Seega on ICAAP krediidasutuste riskijuhtimises otsustava tähtsusega. EKP eeldab, et ühtsesse järelevalvemehhanismi kuuluvate oluliste krediidasutuste ICAAP peab kooskõlas kapitalinõuete direktiivi artikliga 73² olema kaalutletud ja konservatiivne³. EKP on seisukohal, et põhjalik, tõhus ja kõikehõlmav ICAAP sisaldab selget hinnangut kapitaliga seotud riskidele ning hästi struktureeritud riskiohje- ja riskikäsitluse menetlusi, mis põhinevad korralikult läbi mõeldud põhjalikel riskistrateegiatel. Viimased omakorda väljenduvad tõhusa riskipiirangute süsteemina.
3. EKP leiab, et põhjalik, tõhus ja kõikehõlmav ICAAP peab põhinema kahel sambal: majanduslikul ja normatiivsel. Need sambad on vastastikku täiendavad.
4. ICAAP on ka oluline sisend ühtse järelevalvemehhanismi tehtavas järelevalvealases läbivaatamises ja hindamises (SREP). Seda kasutatakse SREPi hinnangutes ärimudelite, sisejuhtimise ja üldise riskijuhtimise kohta ning samuti riskikontrolli hinnangutes kapitaliga seotud riskide puhul ja 2. samba kapitali suuruse kindlaksmääramisel.
5. SREPi mõeldakse, et korralik ICAAP vähendab krediidasutuse ja selle järelevalveasutuse ebakindlust krediidasutust ohustavate (võimalike) riskide suhtes ning annab järelevalveasutusele suurema kindlustunde, et krediidasutus suudab oma tegevust jätkata, säilitades piisava kapitaliseerituse ja juhtides tõhusalt riske. See eeldab krediidasutuselt, et ta peab ettevaataval viisil tuvastama kõik olulised riskid ning tagama nende tõhusa juhtimise

¹ Vt nt Baseli pangajärelevalve komitee aruanne „The Basel Committee's response to the financial crisis: report to the G20”, oktoober 2010.

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2013/36/EL, 26. juuni 2013, mis käsitleb krediidasutuste tegevuse alustamise tingimusi ning krediidasutuste ja investeerimisühingute usaldatavusnõuete täitmise järelevalvet, millega muudetakse direktiivi 2002/87/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 2006/48/EÜ ja 2006/49/EÜ (ELT L 176, 27.6.2013, lk 338).

³ Kapitalinõuete direktiivi artiklis 73 on ette nähtud järgmine kord: „Krediidasutused ja investeerimisühingud peavad kehtestama põhjalikud, tõhusad ja kõikehõlmavad strateegiad ja protsessid, et hinnata ja säilitada pidevalt sisemise kapitali kogusumma, liigid ja koosseis komponentide lõikes, mida nad peavad piisavaks, et katta neile avanevate või avaneda võivate riskide laadi ja taset.”

(kvantifitseerimis- ja kontrollimeetmete asjakohaste kombinatsioonide abil) ja kaetuse piisava hulga kvaliteetse kapitaliga.

1.1 Eesmärk

6. ICAAPi käsitleva EKP juhendi (edaspidi „juhend”) eesmärk on tagada läbipaistvus, selgitades avalikult EKP arusaama ICAAPiga seotud nõuetest kooskõlas kapitalinõuete direktiivi artikliga 73. Juhendiga soovitakse aidata krediitiasutustel oma ICAAPi tõhustada ning edendada heade tavade kasutamist EKP ootusi põhjalikumalt selgitades, saavutades seeläbi järjepidevama ja tõhusama järelevalve.
7. Juhend sisaldab seitset põhimõtet, mis on välja töötatud kapitalinõuete direktiivi ICAAPi käsitlevate sätete alusel ning mida võetakse SREPi käigus muu hulgas arvesse iga krediitiasutuse ICAAPi hindamisel. Kõnealustele põhimõtetele viidatakse ka krediitiasutustega peetavas järelevalvealases dialoogis.
8. Juhendi eesmärk ei ole asendada kapitalinõuete direktiivi artiklit 73 rakendavaid kehtivaid õigusnorme. Niivõrd, kuivõrd juhend ei ole kooskõlas kohaldatava õigusega, on viimane juhendi suhtes esimuslik. Juhend on mõeldud praktilise abivahendina, mida ajakohastatakse korrapäraselt, et kajastada muudatusi ja uusi omandatud kogemusi. Seega võivad juhendis toodud põhimõtted ja ootused aja jooksul muutuda. Dokument vaadatakse läbi, võttes arvesse muudatusi Euroopa pangandusjärelevalve tavades ja meetodites ning rahvusvahelises ja Euroopa regulatiivses keskkonnas, aga ka näiteks asjakohaste direktiivide ja määruste autoriteetseid tõlgendusi, mille esitab Euroopa Liidu Kohus.
9. Juhendis järgitakse printsipiipõhist lähenemisviisi ning keskendutakse mõnedele järelevalve seisukohast olulistele põhiaspektidele. Seega ei anta siin terviklikke suuniseid kõigi usaldusväärse ICAAPi jaoks vajalike aspektide kohta. Iga krediitiasutus vastutab selle eest, et viidaks läbi tema asjaolude seisukohalt adekvaatne ICAAP. EKP hindab iga krediitiasutuse ICAAPi eraldi.
10. Krediitiasutustel soovitatakse lisaks käesolevale juhendile ning Euroopa Liidu ja riikide asjakohastele õigusaktidele arvesse võtta ka teisi ICAAPi seisukohalt olulisi väljaandeid, mille on koostanud Euroopa Pangandusjärelevalve ning sellised rahvusvahelised foorumid nagu Baseli pangajärelevalve komitee ja finantsstabiilsuse nõukogu. Ühtlasi peaksid krediitiasutused arvesse võtma kõiki neile suunatud ICAAPiga seotud soovitusi, mis tulenevad näiteks SREPi ning on muu hulgas seotud usaldusväärse juhtimise, riskijuhtimise ja kontrollimeetmetega.

1.2 Juhendi kohaldamisala ja proportsionaalsus

11. Juhend on asjakohane kõigi krediidasutuste jaoks, keda peetakse järelevalve alla kuuluvateks olulisteks üksusteks ühtse järelevalvemehhanismi raammääruse artikli 2 punkti 16 tähenduses.⁴ ICAAPi ulatusala on kindlaks määratud kapitalinõuete direktiivi artiklis 108. See tähendab eelkõige, et liikmesriigis emaaettevõtjana tegutsev krediidasutus ja liikmesriigis emaaettevõtjana tegutseva finantsvaldusettevõtja või segafinantsvaldusettevõtja kontrolli all olevad krediidasutused täidavad kapitalinõuete direktiivi artiklis 73 ICAAPiga seoses sätestatud kohustusi konsolideeritud alusel või vastavalt kõnealuse finantsvaldusettevõtja või segavaldusettevõtja konsolideeritud seisundile. Arvestades et kapitalinõuete direktiivi artikli 73 näol on tegu minimaalse ühtlustamise sätetega ja seetõttu on liikmesriigid neid oma õigusesse üle võtnud erineval viisil, on osalevates riikides sisse seatud hulgaliselt erinevaid ICAAPiga seotud tavasid ja oluliste krediidasutuste järelevalvenõudeid.
12. EKP on koos riiklike pädevate asutustega välja töötanud ICAAPiga seotud põhimõtted, mille eesmärk on tagada kõrged järelevalvestandardid, edendades selles tähtsas järelevalvevaldkonnas ühtse meetoodika väljatöötamist.
13. ICAAPi näol on tegu eeskätt siseprotsessiga ning iga krediidasutus ise vastutab selle proportsionaalse ja usaldusväärse rakendamise eest. Vastavalt kapitalinõuete direktiivi artiklile 73 peab ICAAP olema proportsionaalne asjaomase krediidasutuse tegevuse laadi, ulatuse ja keerukusega.
14. Käesolevas juhendis esitatud põhimõtted on üksnes krediidasutustega peetava järelevalvealase dialoogi lähtepunkt. Seepärast ei tohiks eeldada, et need on laiaulatuslikud ja sisaldavad kõiki aspekte, mis on vajalikud põhjaliku, tõhusa ja kõikehõlmava ICAAPi läbiviimiseks. Krediidasutused peavad ise tagama, et nende ICAAP oleks põhjalik, tõhus ja kõikehõlmav, võttes nõuetekohasel viisil arvesse krediidasutuse tegevuse laadi, ulatust ja keerukust.

---

⁴ Euroopa Keskpanga määrus (EL) nr 468/2014, 16. aprill 2014, millega kehtestatakse raamistik Euroopa Keskpanga ja riiklike pädevate asutuste vaheliseks ning riiklike määratud asutustega tehtavaks koostööks ühtse järelevalvemehhanismi raames (ühtse järelevalvemehhanismi raammäärus; EKP/2014/17, ELT L 141, 14.5.2014, lk 1).

2 Põhimõtted

Esimene põhimõte – juhtorgan vastutab ICAAPi usaldusväärse juhtimise eest

- (i) Kuna ICAAP on krediidasutuse jaoks otsustava tähtsusega, peab juhtorgan heaks kiitma kõik selle olulised elemendid. Juhtorgani, kõrgema juhtkonna ja asjaomaste komiteede liikmed peavad ICAAPi üle tõhusalt ja tulemuslikult arutlema ja selle tulemused läbi kaaluma.
- (ii) Juhtorgan peab igal aastal esitama oma hinnangu krediidasutuse kapitali adekvaatsuse kohta, tuginedes muu hulgas ICAAPi tulemustele ja muudele asjakohastele andmetele. Ta koostab ja allkirjastab selgesõnalise ja lühida kokkuvõtte kapitali adekvaatsuse kohta.
- (iii) Juhtorgan kannab üldist vastutust ICAAPi rakendamise eest ning peab funktsioonide lahusust järgides heaks kiitma ICAAPi juhtimisraamistiku, mis sisaldab vastutusvaldkondade selget ja läbipaistvat jaotust. Juhtimisraamistik peaks sisaldama selget lähenemist korrapärasele asutusesisesele läbivaatamisele ning ICAAPi valideerimisele.

Juhtorgan kiidab heaks ICAAPi olulised elemendid

15. Juhtorgan peab koostama ja allkirjastama kokkuvõtte kapitali adekvaatsuse kohta ning heaks kiitma ICAAPi olulised elemendid, näiteks:
  - juhtimisraamistiku;
  - sisedokumentatsiooni nõuded;
  - hindamisele kuuluvate üksuste hõlmavuse, riskide tuvastamise protsessi ning asutusesisesi riskide loendi ja klassifikatsiooni, kajastades oluliste riskide ulatust;
  - riskide kvantifitseerimise meetodid⁵, sh riskide mõõtmise üldised eeldused ja parameetrid (nt ajaperiood, riskide hajutamise eeldused, kindlustunde tasemed ja hoidmisperioodid), tuginedes usaldusväärsetele andmetele ja andmete koondamissüsteemidele;
  - kapitali adekvaatsuse hindamise meetodid (sh stressitestide raamistik ja kapitali adekvaatsuse selgesõnaline määratlus).

⁵ ICAAPi juhendis ei ole ette nähtud konkreetset riskide kvantifitseerimise meetodit. Seda selgitatakse üksikasjalikumalt kuuenda põhimõtte all toodud teemas, mis käsitleb riskide kvantifitseerimise meetodite valimist.

16. Juhtorgan vastutab nii järelevalve- kui ka juhtimisfunktsiooni eest, mida võivad täita nii üks organ kui ka kaks eraldi organit. See, millised ICAAPi olulised elemendid kumbki funktsioon peab heaks kiitma, sõltub krediidiasutuse sisejuhtimise korrast, mida EKP tõlgendab vastavalt riigisisestele määrustele ja kooskõlas asjakohaste liidu õigusaktide ja EBA suunistega.⁶

Asutusesisene läbivaatamine ja valideerimine

17. Vastavalt kapitalinõuete direktiivi artiklile 73 tuleb ICAAP asutusesiselt korrapäraselt läbi vaadata. Korrapärane läbivaatamine⁷ hõlmab nii kvalitatiivseid kui ka kvantitatiivseid aspekte (nt ICAAPi tulemuste kasutamine, stressitestide raamistik, riskide kaardistamine ja andmete koondamise protsess) ning riskide kvantifitseerimise sisemeetodite proportsionaalseid valideerimismenetlusi. Sel eesmärgil peab krediidiasutus läbivaatamiseks sisse seadma asjakohased põhimõtted ja menetlused.
18. EKP ootab selgelt määratletud menetluste sisseseadmist, et võimaldada ICAAPi ennetavalt kohandada mis tahes oluliste muutustega, nagu näiteks sisenemine uutele turgudele, uute teenuste või toodete pakkumine või muudatused grupi või finantskonglomeraadi struktuuris.
19. ICAAPi tulemusi ja eeldusi tuleb asjakohasel viisil järeltestida ja mõõta nende tulemuslikkust, hõlmates näiteks kapitali planeerimist, stsenaariume ja riskide kvantifitseerimist.

Kapitali adekvaatsuse kokkuvõte

20. Kapitali adekvaatsuse kokkuvõttes esitab juhtorgan oma hinnangu krediidiasutuse kapitali adekvaatsuse kohta ja selgitab olulisemaid põhjendusi, lisades neile asjakohased andmed, sealhulgas ICAAPi tulemused. EKP hinnangul tõendab põhjalik kapitali adekvaatsuse kokkuvõte, et juhtorganil on hea ülevaade üksuse kapitali adekvaatsusest, selle peamistest vedajatest ja nõrkustest, ICAAPi põhisisenditest ja -väljunditest, selle aluseks olevatest parameetritest ja protsessidest ning ICAAPi vastavusest üksuse strateegilistele plaanidele.
21. Otsuse selle kohta, kes on volitatud juhtorgani nimel kapitali adekvaatsuse kokkuvõtet allkirjastama, peaks tegema krediidiasutus, võttes arvesse riigisiseseid määrusi ning asjakohaseid usaldatavusnõudeid ja suuniseid.⁸

⁶ Vt kapitalinõuete direktiivi põhjendus 56 ning artikli 3 lõike 1 punktid 7–9 ning juhtimiskorraldust käsitlevate EBA suuniste II jaotis (EBA/GL/2017/11).

⁷ ICAAPi asutusesisene läbivaatamine tuleb põhjalikult teha kolmel tasandil, sh äriiinide tasandil ja sõltumatute sisekontrollifunktsioonide tasandil (riskijuhtimine, vastavuskontroll ja siseaudit) vastavalt nende ülesannetele ja vastutusvaldkondadele.

⁸ EBA suunistes juhtimiskorralduse kohta (EBA/GL/2017/11) kirjeldatakse üksikasjalikumalt ülesannete ja vastutusvaldkondade jaotust juhtorgani järelevalve- ja juhtimisfunktsiooni vahel.

Teine põhimõte – ICAAP on üldise juhtimisraamistiku lahutamatu osa

- (i) Vastavalt kapitalinõuete direktiivi artiklile 73 peavad krediidasutused kehtestama põhjalikud, tõhusad ja kõikehõlmavad strateegiad ja protsessid, et hinnata ja säilitada kapitalitaset, mida nad peavad piisavaks, et katta neile avanevate või avaneda võivate riskide laadi ja taset.
- (ii) Lisaks kapitali adekvaatsuse hindamise asjakohasele kvantitatiivsele raamistikule tuleb kvalitatiivse raamistiku abil tagada kapitali adekvaatsuse aktiivne juhtimine. See hõlmab kapitali adekvaatsuse näitajate jälgimist, et tuvastada ja hinnata aegsasti võimalikke ohte, tehes praktilisi järeldusi ning võttes ennetavaid meetmeid tagamaks nii omavahendite kui ka sisemise kapitali jätkuva adekvaatsuse.⁹
- (iii) ICAAPi kvantitatiivsed ja kvalitatiivsed aspektid peavad olema omavahel kooskõlas ning vastavuses krediidasutuse äristrateegia ja riskivalmidusega. ICAAP peab olema lõimitud krediidasutuse äri-, otsustus- ja riskijuhtimisprotsessidesse. ICAAP peab olema kogu pangagrupi piires ühtne ja järjepidev.
- (iv) Krediidasutused peavad tagama ICAAPi stabiilse ja tõhusa üldstruktuuri ning neil peab olema dokumentatsioon ICAAPi elementide koostoimimise kohta ning ICAAPi lõimimise kohta oma üldisesse juhtimisraamistikku.
- (v) ICAAP peab toetama strateegilist otsustusprotsessi ning selle abil tuleks püüda tagada krediidasutuse pidev piisav kapitaliseeritus, edendades seeläbi riskide ja hüvede asjakohast suhet. Kõik meetodid ja menetlused, mida krediidasutus kasutab oma kapitali adekvaatsuse juhtimiseks asjakohase operatsioonilise või strateegilise juhtimismenetluse raames, tuleks heaks kiita, põhjalikult läbi vaadata ning kaasata nõuetekohasel viisil ICAAPi ja selle dokumentatsiooni.

ICAAP on krediidasutuse juhtimisraamistiku lahutamatu osa

- 22. Selleks et hinnata ja säilitada krediidasutuse riskide katteks piisavat kapitalitaset,¹⁰ tuleb sisemenetluste ja -korra abil tagada, et riskide kvantitatiivset analüüsi, nagu see kajastub ICAAPis, võetakse arvesse kõikides olulistest äritegevustes ja -otsustes.
- 23. Selleks võidakse ICAAPi kasutada näiteks strateegilisel kavandamisel pangagrupi tasandil, kapitali adekvaatsuse näitajate jälgimisel võimalike riskide õigeaegseks tuvastamiseks ja hindamiseks, praktiliste järelduste tegemisel ja ennetavate meetmete võtmisel, kapitali jaotamisega seotud otsuste tegemisel ning riskivalmidusraamistiku jätkuva tõhususe tagamisel. ICAAPi-põhiseid

⁹ Sisemise kapitali mõiste kohta vt viies põhimõte.

¹⁰ ICAAPi kvantitatiivse osaga seotud üldisi ootusi käsitletakse kolmandas põhimõttes.

riskiga korrigeeritud tulemusnäitajaid tuleks kasutada otsustusmenetlustes ning näiteks muutuvtasu suuruse kindlaksmääramisel või äri- ja riskiküsimuste arutamisel krediidasutuse kõigil tasanditel, sealhulgas varade ja kohustuste komiteedes ja riskikomiteedes ning juhtorgani koosolekul.

ICAAPi üldstruktuur

24. Juhtorgan vastutab ICAAPi usaldusväärse ja tõhusa üldstruktuuri säilitamise eest ning peab tagama ICAAPi eri elementide kokkusobivuse ja selle, et ICAAP moodustab lahutamatu osa krediidasutuse üldisest juhtimisraamistikust. Krediidasutusel peab olema hea ülevaade sellest, kuidas neid elemente lõimitakse järjepidevalt tõhusasse üldisesse menetlusse, mis võimaldab aja jooksul säilitada kapitali adekvaatsuse.
25. Sel eesmärgil peab krediidasutusel olema ICAAPi dokumentatsiooni raames olemas ICAAPi üldstruktuuri kirjeldus, mis hõlmab näiteks ICAAPi põhielemente ja nende koostoimimist ning milles selgitatakse ICAAPi lõimimist ja selle tulemuste kasutamist krediidasutusel. ICAAPi struktuuri kirjelduses tuleb selgitada ICAAPi üldist ülesehitust, selle tulemuste kasutamist otsuste tegemisel ning seoseid näiteks äri- ja riskistrateegiate, kapitalikavade, riskide tuvastamise protsesside, riskivalmidusaruannete, riskipiirangute süsteemide, riskide kvantifitseerimise meetodika, stressitestide kava ja juhtimisaruannete vahel.

Juhtimisaruandlus

26. ICAAPi näol on tegu pideva protsessiga. Krediidasutus peab lisama ICAAPi tulemused (nt riskide märkimisväärne süvenemine, põhinäitajad jne) enda sisemistesse juhtimisaruannetesse nii sageli, kui see on asjakohane. Aruanded tuleb esitada vähemalt kord kvartalis, kuid olenevalt krediidasutuse suuruselt, keerukusest, ärimudelist ja riskiliikidest võib olla vaja esitada neid sagedamini, et tagada õigeaegsete juhtimismeetmete võtmine.
27. ICAAPi tulemusi riskide kvantifitseerimise ja kapitali jaotamise kohta tuleb pärast nende heakskiitmist kasutada tulemuslikkuse põhiliste võrdlusnäitajadena ja sihtväärtustena, millega võrreldakse iga (riske võtva) osakonna finants- ja muid tulemusi. Seda peavad toetama ICAAPi usaldusväärne juhtimisraamistik ja struktuur, nagu neid on kirjeldatud esimeses põhimõttes.

ICAAP ja riskivalmidusraamistik

28. Krediidasutuse riskivalmidusraamistikus tuleb kindlaks määrata seosed riskivalmidusraamistiku ja muude strateegiliste protsesside (nt ICAAP, sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsess (ILAAP), finantsseisundi taastamise kava ja tasustamise raamistik) vahel kooskõlas ühtse

järelevalvemehhanismi (SSM) järelevalvealase ülevaatega riskijuhtimise ja riskivalmiduse kohta¹¹. Korralikult välja töötatud riskivalmidusraamistik, mis väljendub riskivalmidusaruandes, on ICAAPi struktuuri lahutamatu osa ning usaldusväärse riski- ja kapitalijuhtimise nurgakivi.

29. Riskivalmidusaruandes peab krediidasutus oma äristrateegiast lähtudes sõnastama selge ja üheselt mõistetava seisukoha teda ohustavate riskide kohta koos kavandatavate meetmetega. Eelkõige peab aruanne sisaldama stiimuleid teatavat liiki riskide võtmiseks või neist hoidumiseks ning teatavate toodete ja piirkondadega tegelemiseks või nende vältimiseks.
30. Krediidasutuse üldist riskiprofiili peaks kokkuvõttes piirama ja kujundama kogu pangagrupi hõlmav riskivalmidusraamistik ja selle rakendamine. Ühtlasi on riskivalmidusraamistik otsustava tähtsusega element krediidasutuse tegevusstrateegia väljatöötamisel ja elluviimisel. Selles seotakse võetavad riskid struktureeritud viisil krediidasutuse kapitali adekvaatsusega ja strateegiliste eesmärkidega. Riskivalmidusraamistiku osana peab krediidasutus kindlaks määrama oma juhtimispuhvrid ja neid arvesse võtma.
31. Krediidasutus peab selgelt väljendama, kuidas ICAAP toetab tema tegevusstrateegia ja riskivalmiduse rakendamist ja jälgimist ning kuidas see võimaldab krediidasutusel tõhusalt kinni pidada riskivalmidusaruandes sätestatud kokkulepitud riskipiirangutest. Usaldusväärse ja tõhusa riskijuhtimise hõlbustamiseks peavad krediidasutused kasutama ICAAPi tulemusi tõhusa riskijärelevalve- ja aruandlussüsteemi ning piisavalt granulaarse piirangute süsteemi (sh tõhusad riskikäsitluse menetlused) sisseseadmisel, millega kehtestatakse teatavad piirangud näiteks konkreetsetele riskidele, lisariskidele, üksustele ja ärivaldkondadele, toetades seeläbi pangagrupi riskivalmidusaruannet.

ICAAPide ja finantsseisundi taastamise kavade kooskõla

32. Finantsseisundi taastamise kava eesmärk on tagada krediidasutuse ellujäämine stressiolukordades, mis ohustavad tema elujõulisust. Kuna ebapiisav kapitaliseeritus on üks suuremaid ohte krediidasutuse talitluspidevusele/elujõulisusele, on olemas loomulik seos ICAAPi – mis toetab tegevuse jätkuvust kapitali seisukohalt – ning finantsseisundi taastamise kava vahel, mille eesmärk on taastada krediidasutuse elujõulisus stressiolukorras. Seepärast peab krediidasutus tagama kooskõla ja ühtsuse enda ICAAPi ja finantsseisundi taastamise kavandamise vahel, pidades silmas varajase hoiatuse märke, näitajaid, piirmäärade rikkumisel käivitataavaid menetlusi ning võimalikke juhtimismeetmeid.¹² Samuti peavad ICAAPis sisalduvad võimalikud

¹¹ Vt „Ühtse järelevalvemehhanismi ülevaade riskijuhtimise ja riskivalmiduse kohta“, EKP, juuni 2016.

¹² Kui ICAAPi ja finantsseisundi taastamise kavandamise aluspõhimõtetes on erinevusi, võivad kavandatavad juhtimismeetmed olla erinevad.

juhtimismeetmed kohe kajastuma ka finantsseisundi taastamise kavas ning vastupidi, et tagada ajakohase teabe kättesaadavus.

Pangagruppidevaheline kooskõla ja ühtsus

33. ICAAP peab tagama kapitali adekvaatsuse asjakohasel konsolideerimistasemel ja pangagrupi kuuluvate asjaomaste üksuste puhul, nagu on sätestatud kapitalinõuete direktiivi artiklis 108. Selleks et kapitali adekvaatsust saaks üksuste lõikes tõhusalt hinnata ja säilitada, peavad strateegiad, riskijuhtimismenetlused, otsuste tegemise kord ning kapitali kvantifitseerimisel rakendatavad meetodid ja eeldused olema asjaomase perimeetri puhul ühtsed. Samuti peab krediidasutus hindama konservatiivselt ja kaalutletult võimalikke takistusi kapitali ülekantavusele pangagrupi piires ja võtma neid enda ICAAPis arvesse.

Kolmas põhimõte – ICAAP aitab põhimõtteliselt kaasa krediitiasutuse talitluspidevusele, tagades erineval viisil tema kapitali adekvaatsuse

- (i) ICAAPil on otsustav tähtsus krediitiasutuse talitluspidevuse säilitamisel, tagades tema piisava kapitaliseerituse. ICAAPi sellise panuse tagamiseks peab krediitiasutus rakendama proportsionaalset, kaalutletud ja konservatiivset ICAAPi, milles ühendatakse kaks vastastikku täiendavat siseperspektiivi.
- (ii) Krediitiasutus peaks rakendama normatiivset perspektiivi, milleks on mitmeaastane hinnang krediitiasutuse suutlikkusele täita kõiki kapitaliga seotud regulatiivseid ja järelevalvenõudeid ning -nõudmisi ning keskmise aja jooksul pidevalt toime tulla muude väliste finantspiirangutega. See hõlmab ka hinnangut usaldusväärsele põhistsenaariumile ja adekvaatsetele krediitiasutusepõhistele negatiivsetele stsenaariumidele (nagu need kajastuvad mitmeaastases kapitalikavas) kooskõlas krediitiasutuse üldiste planeerimiseesmärkidega.
- (iii) Normatiivset perspektiivi peaks täiendama majanduslik perspektiiv, mille raames krediitiasutus peaks tuvastama ja kvantifitseerima kõik olulised riskid, mis võivad põhjustada majanduslikku kahju ja vähendada sisemist kapitali. Majanduslikust perspektiivist lähtudes peaks krediitiasutus tagama riskide küllaldase kaetuse sisemise kapitaliga vastavalt krediitiasutuse sisemise kapitali adekvaatsuse definitsioonile.
- (iv) Kõnealused perspektiivid peaksid olema vastastikku täiendavad ning need tuleks lõimida kõikidesse olulistesse äritegevustesse ja otsustesse, nagu on nimetatud teises põhimõttes.

Eesmärk: toetada krediitiasutuse talitluspidevust

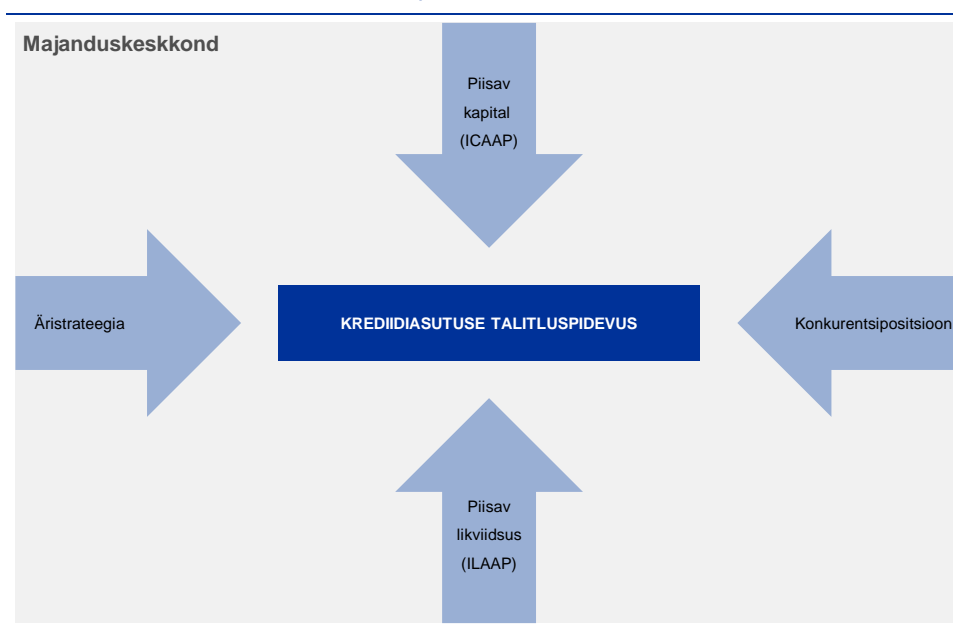
- 34. ICAAPi eesmärk on toetada krediitiasutuse talitluspidevust kapitali seisukohalt, tagades, et krediitiasutusel on olemas piisav kapital enda võetud riskide katteks, kahjude kandmiseks ning jätkusuutliku tegevusstrateegia järgimiseks isegi pikaajalise ebasoodsa arengu perioodil. Krediitiasutus peaks seda talitluspidevuse eesmärki kajastama riskivalmidusraamistikus (vt teine põhimõte) ning kasutama ICAAPi raamistikku selleks, et hinnata oma üldiste kapitalipiirangute piires uuesti enda riskivalmidust ja piirmäärasid, võttes arvesse oma riskiprofiili ja nõrkusi.
- 35. Krediitiasutus peaks nende kapitalipiirangute raames kindlaks määrama regulatiivseid ja järelevalvealaseid miinimumnorme ületavad juhtimispuhvid¹³ ja jätkusuutlikku tegevust võimaldava sisemise kapitali taseme ning neid hindama. Selleks et tagada keskmise aja jooksul piisavad juhtimispuhvid, peab

¹³ Juhtimispuhvri mõistega ei kehtestata tegelikult praegusi seaduslikke miinimumnorme ületavaid uusi miinimumkapitalinõudeid. Ehkki üldjuhul eeldatakse, et juhtimispuhvid ületavad nulli, võib krediitiasutus teoreetiliselt väita, et olenevalt hindamisele kuuluvast stsenaariumist võimaldab nulli tasemel olev juhtimispuhver krediitiasutusel oma ärimudelit siiski jätkusuutlikult järgida.

krediidiasutus arvesse võtma näiteks turgude, investorite ja vastaspoolte ootusi, väljamaksete maksimumsummast tulenevaid võimalikke väljamaksete piiranguid ning seda, mil määral võetakse ärimudelisse arvesse suutlikkust maksta boonuseid ja dividende ning teha väljamaksete täiendavatesse esimese taseme omavahenditesse kuuluvatelt instrumentidelt jne. Lisaks selliste väliste piirangute leevendamisele peaksid juhtimispuhvid näiteks leevendama ka ebakindlust seoses kapitali suhtarvude prognoosidega ja suhtarvude võimalike kõikumistega, kajastama krediidiasutuse riskivalmidust ning võimaldama teatavat paindlikkust äriotsuste tegemisel.

Joonis 1

ICAAP toetab krediidiasutuse talitluspidevust

Näitajad ja mõõtmised on üksnes illustratiivsed.

Normatiivne perspektiiv

36. Normatiivne perspektiiv kujutab endast mitmeaastast hinnangut krediidiasutuse suutlikkusele täita kõiki kapitaliga seotud kvantitatiivseid regulatiivseid ja järelevalvenõudeid ning -nõudmisi ning pidevalt toime tulla muude väliste finantspiirangutega.
37. Lisaks näiteks finantsvõimenduse määrale, riskide kontsentreerumisele ning omavahendite ja kõlblike kohustuste miinimumnõudele peaks krediidiasutus arvesse võtma eelkõige 1. ja 2. samba kapitalinõudeid, kapitalinõuete direktiivis sätestatud puhvrite raamistikku ning 2. samba soovituslikke kapitalinõudeid, nagu on näidatud joonisel 2.
38. Normatiivses perspektiivis tuleks arvesse võtta kõiki olulisi riske, mis mõjutavad kavandamisperiodil asjaomaseid regulatiivseid määrasid, sh omavahendite hulka ja riskpositsioonide suurust. Seepärast ei piirdu normatiivne perspektiiv

(ehkki selle tulemusi väljendatakse regulatiivsete näitajatenä) 1. samba riskidega, mida käsitletakse regulatiivsetes kapitalinõuetes. Normatiivse perspektiivi kohaselt kapitali adekvaatsuse hindamisel peaks krediitiasutus arvesse võtma kõiki majandusliku perspektiivi raames kvantifitseeritud asjaomaseid riske ja hindama, mil määral need võivad kavandamisperioodil eri stsenaariumide korral realiseeruda.

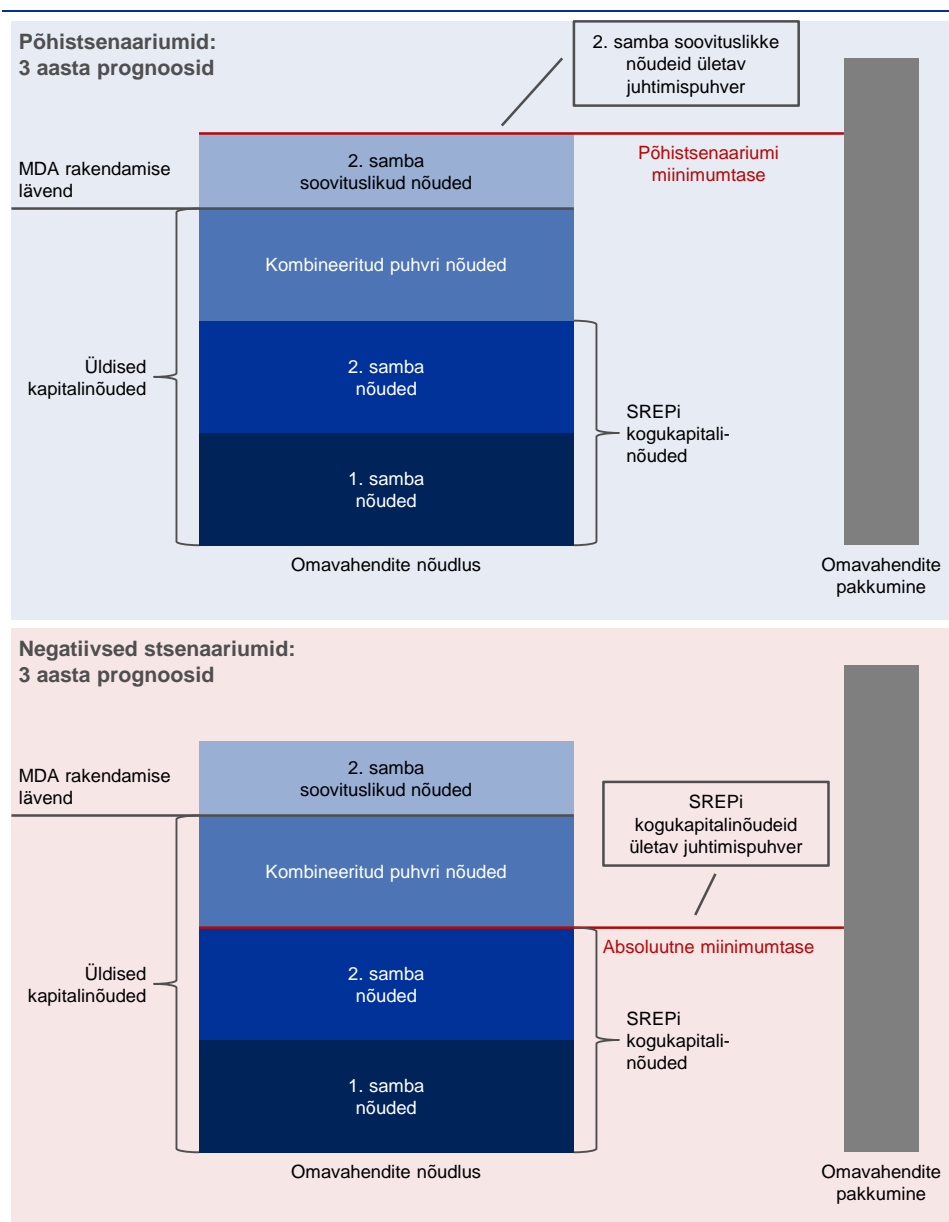
39. Krediitiasutusel peab olema stabiilne ajakohane kapitalikava, mis on kooskõlas tema strateegiatega, riskivalmiduse ja kapitaliressurssidega. Kapitalikava peab hõlmama nii põhistsenaariumi kui ka negatiivset stsenaariumi ning vähemalt kolme aasta ettevaatavaid prognoose. Ühtlasi peab krediitiasutus silmas pidama mõju, mida avaldavad edaspidi õiguslikes, regulatiivsetes ja raamatupidamisraamistikutes tehtavad muudatused¹⁴, ning tegema teadlikke ja kaalutletud otsuseid nende arvessevõtmiseks kapitali planeerimisel.

---

¹⁴ Olenevalt konkreetsete muudatuste tõenäosusest ja võimalikust mõjust võib krediitiasutus neid käsitleda erineval viisil. Näiteks võivad mõned muudatused tunduda äärmiselt ebatõenäolised, kuid neil võib olla krediitiasutusele väga suur mõju ja seepärast tuleks tal ette valmistada vajalikud erakorralised meetmed. Muid, tõenäolisemaid regulatiivseid muudatusi tuleks käsitleda kapitalikavas endas. Uute õigusnormide hulgas võib nimetada näiteks rahvusvahelist finantsaruandlusstandardit IFRS 9, pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi (BRRD) ning vastaspoole krediidiriski standardmeetodit.

Joonis 2

Suhtimispuhvid ja muud kapitalipiirangud normatiivses perspektiivis

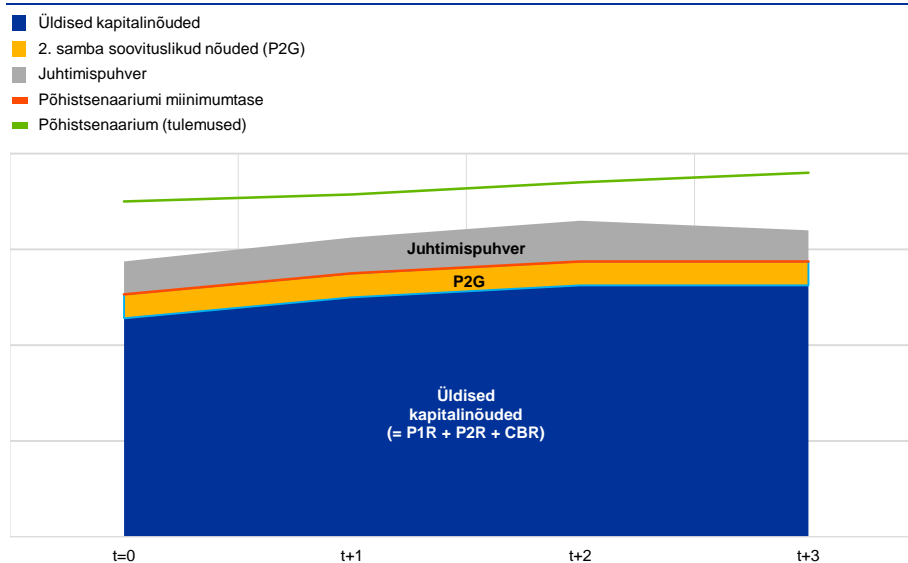

Näitajad ja mõõtmised on üksnes illustriivsed.

40. Mitte-stressistsenaariumide jaoks (sh kapitalikavades kasutatav põhistsenaarium) peaks krediitiasutus lisaks SREPi kogukapitalinõudele tagama eraldised ka kombineeritud puhvri nõude (st üldine kapitalinõue) ja 2. samba soovituslike nõuete katteks. Krediitiasutus peaks eespool öeldut arvesse võtma, et määrata kindlaks asjakohased juhtimispuhvid ja rakendada kapitalikavasid, mis võimaldavad tal täita põhistsenaariumi eeldatavate tingimuste korral keskmise aja jooksul üldist kapitalinõuet ja 2. samba soovituslikke nõudeid (vt näide joonisel 3).

Joonis 3

Kapitali suhtarvu prognoos põhistsenaariumi korral normatiivses perspektiivis

Näitajad ja mõõtmised on üksnes illustratiivsed.

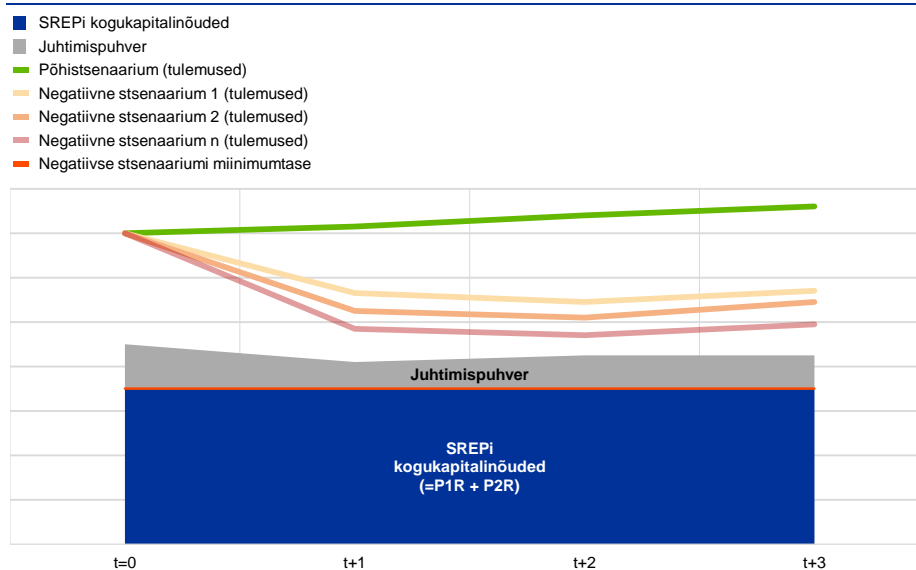
41. Krediidiasutus peaks püüdma täita SREPi kogukapitalinõuet igal ajal, kaasa arvatud pikaajalise ebasoodsa arengu korral, mis toob kaasa esimese taseme põhiomavahendite märkimisväärse vähenemise. Piisavalt negatiivse stsenaariumi korral¹⁵ võib olla aktsepteeritav, et krediidiasutus ei täida 2. samba soovituslikke nõudeid ja kombineeritud puhvri nõuet. Krediidiasutus peab SREPi kogukapitalinõude täitmise kõrval siiski ette nägema ka piisavad juhtimispuhvid, et võtta arvesse eespool nimetatud kaalutlusi ja rakendada neid kapitalikavades. See võimaldab krediidiasutusel stabiilselt ületada SREPi kogukapitalinõude taset ja näiteks rahuldada keskmise aja jooksul turgude ootusi isegi ebasoodsates tingimustes (vt näide joonisel 4).
42. Kui krediidiasutus lülitab kapitalikavasse juhtimismeetmeid, peaks ta ka hindama nende meetmete rakendatavust ja oodatavat mõju eri stsenaariumide korral. Samuti peab ta avaldama selge teabe selle kohta, milline on iga meetme kvantitatiivne mõju prognoositud näitajatele. Kui see on asjakohane, peavad kasutatavad eeldused olema kooskõlas finantsseisundi taastamise kavaga.

¹⁵ Negatiivsete stsenaariumide tõsidust käsitletakse üksikasjalikumalt seitsmendas põhimõttes.

Joonis 4

Kapitali suhtarvu negatiivne prognoos normatiivses perspektiivis

Näitajad ja mõõtmised on üksnes illustratiivsed.

Majanduslik perspektiiv

43. Krediidiasutus peab juhtima oma kapitali adekvaatsust majanduslikust perspektiivist, tagades, et tema riskid on sisemise kapitaliga küllaldaselt kaetud kooskõlas viiendas põhimõttes sõnastatud ootustega. Majandusliku kapitali adekvaatsus tähendab, et krediitiasutuse sisemine kapital peab olema piisav riskide katmiseks ja krediitiasutuse tegevusstrateegia püsivaks toetamiseks. Majandusliku perspektiivi kohaselt peab krediitiasutuse hinnang hõlmama kõiki võimalikke riske, millel võib olla märkimisväärne mõju tema kapitalipositsioonile. Seejuures peab krediitiasutus enda olemasolevate varade, kohustuste ja riskide puhul arvesse võtma õiglase väärtuse kaalutlust.¹⁶ Krediitiasutus peab juhtima majandusriske ning andma neile adekvaatse hinnangu oma tundlikkusanalüüsis ja kapitali adekvaatsuse jälgimisel.
44. Krediitiasutus peaks kasutama enda sisse seatud menetlusi ja meetodeid, et tuvastada, kvantifitseerida ja katta sisemise kapitaliga kogu oodatav kahju (niivõrd, kui seda ei ole arvesse võetud sisemise kapitali määramisel) ja talle tekkida võib ettenägematu kahju, võttes arvesse proportsionaalsuse põhimõtet. Võrdluskupaeval peab krediitiasutus käsiloleva olukorra kajastamiseks läbi viima kindlal ajahetkel põhineva riskide kvantifitseerimise. Seda peaks täiendama hinnang edasiste oluliste muutuste (nt võimalikud

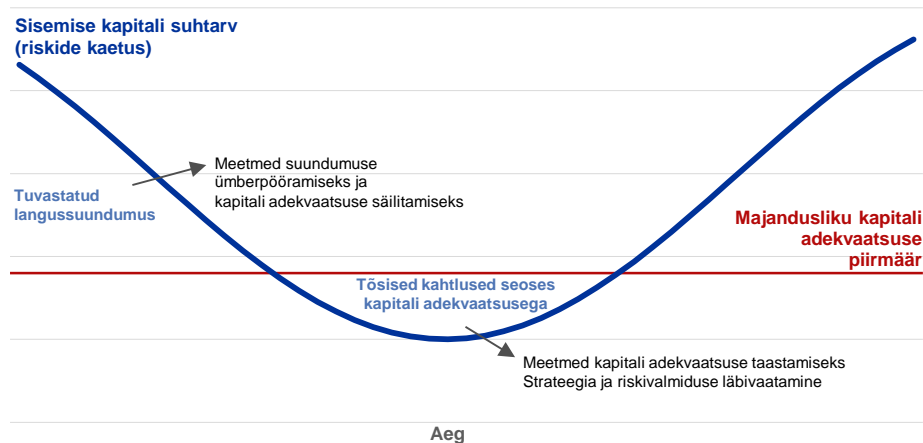
¹⁶ Majandusliku kapitali adekvaatsuse, sh ka näiteks nüüdispuhasväärtuse mõiste määratleb iga krediitiasutus oma kriteeriumide kohaselt ise. Ehkki eeldatakse, et see majandusliku perspektiivi aluseks olev mõiste on kooskõlas majandusliku väärtuse mõistega, mida kirjeldatakse EBA suunistes kauplemisega mitteseotud tegevustest tuleneva intressiriski (nimetatakse ka pangaportfelli intressiriskiks) juhtimise kohta (EBA/GL/2015/08), ei nähta käesolevas juhendis ette konkreetsete meetodite kasutamist riskide või sisemise kapitali kvantifitseerimisel.

juhtimismeetmed, muudatused väliskeskkonnas jne) kohta, mida käsitleva olukorra hinnang ei hõlma.¹⁷

45. Krediidiasutus peab kasutama majandusliku kapitali adekvaatsuse hindamise tulemusi ja näitajaid oma strateegilises ja operatsioonilises juhtimises ning riskivalmiduse ja äristrateegiate läbivaatamisel. Lisaks sisemise kapitali määratlusele usaldatavusnõuete seisukohalt¹⁸ ja riskide kvantifitseerimisele peab krediidiasutus esitama majandusliku kapitali adekvaatsuse määratluse, mis võimaldab tal püsida majanduslikult elujõuline ja järgida oma tegevusstrateegiat. See hõlmab juhtimismenetlusi, mis võimaldavad õigel ajal tuvastada vajaduse võtta tõhusaid meetmeid (nt kapitali suurendamine, riskide vähendamine) sisemises kapitalis tekkinud puudujääkide katmiseks.
46. Krediidiasutuse majandusliku kapitali adekvaatsust peab aktiivselt jälgima ja juhtima. Seepärast peab krediidiasutus koostama ja kavandama menetlused ja juhtimismeetmed, et toime tulla olukordadega, mille tulemusel võib tekkida ebapiisav kapitaliseeritus.

Joonis 5

Juhtimisega seotud kaalutlused majanduslikus perspektiivis

Tuleb silmas pidada, et joonist ei tohiks käsitleda teatud ajahetke majandusolukorra prognoosina. Sellel kujutatakse majandusliku kapitali taseme alanemist, mis võib aja jooksul toimuda väljaspool tavapärase majandusliku tsükli toimuvat arengut. Krediidiasutusel peaks olema strateegia sellise alanemisega toimetulekuks ja ta peab kapitali adekvaatsust aktiivselt juhtima. Kõige olulisem on võtta riskide ja kättesaadava sisemise kapitali kvantitatiivseid hinnanguid arvesse normatiivse perspektiivi raames koostatavates prognoosides.

47. Kui krediidiasutus tuvastab oma majandusliku kapitali positsioonis märkimisväärse langussuundumuse, peab ta kaaluma meetmeid adekvaatse kapitaliseerituse säilitamiseks, langussuundumuse ümberpööramiseks ning oma tegevusstrateegia ja riskivalmiduse läbivaatamiseks (vt joonis 5). Seega peaks krediidiasutus, kelle sisemise kapitali adekvaatsus langeb künnisväärtusest allapoole, olema suuteline võtma vajalikke meetmeid ja selgitama, kuidas tagatakse kapitali adekvaatsus keskmise aja jooksul.

¹⁷ Juhtimismeetmed hõlmavad muu hulgas kapitalimeetmeid, äriinide omandamist või müüki, riskiprofiili muudatusi jne.

¹⁸ Sisemise kapitaliga seotud ootusi käsitletakse viiendas põhimõttes.

Majandusliku ja normatiivse perspektiivi koostoime

48. Majanduslikus perspektiivis avaldavad majandusriskid ja -kahjum sisemisele kapitalile mõju vahetult ja täiel määral. Seepärast võimaldab majanduslik perspektiiv saada riskidest tervikliku ülevaate.¹⁹ Samuti võivad mõned sellistest riskidest või nendega seotud riskid hiljem osaliselt või täielikult realiseeruda normatiivses perspektiivis raamatupidamisliku kahjumi, omavahendite vähenemise või usaldatavusnõuete kohaste eraldiste kaudu.
49. Seepärast peaks krediidasutus normatiivses perspektiivis hindama, mil määral võivad majandusliku perspektiivi raames tuvastatud ja kvantifitseeritud riskid avaldada edaspidi mõju tema omavahenditele ja koguriskipositsioonile. Seega tuleb normatiivse perspektiivi raames koostatavas tulevase kapitalipositsiooni prognoosis asjakohasel viisil arvesse võtta majanduslikus perspektiivis antud hinnanguid.
50. Eelkõige tuleks silmas pidada riske ja mõjusid, mis ei pruugi ilmned pelgalt raamatupidamisraamistikust / regulatiivsest kapitaliraamistikust, kuid võivad realiseeruda ja avaldada mõju tulevastele regulatiivsetele omavahenditele või koguriskipositsioonile.
51. Samamoodi peaks krediidasutus kasutama normatiivsest perspektiivist saadud tulemusi riskide kvantifitseerimisel majanduslikust perspektiivist²⁰ ning saadud tulemusi kohandama või täiendama, kui need ei hõlma küllaldaselt riske, mis tulenevad asjaomastest negatiivsetest stsenaariumidest. Seega peavad normatiivne ja majanduslik perspektiiv olema vastastikku täiendavad.
52. Arvestades et kapitali määratlused ja tase, riskide liigid ja suurus ning miinimumkapitali suhtarvud on kõnealusel kahes perspektiivis üldjuhul erinevad ning kuna ajalises arvestuses ja krediidasutuste lõikes ei ole üks süstemaatiliselt rangem kui teine, eeldab tõhus riskijuhtimine mõlema perspektiivi rakendamist.²¹

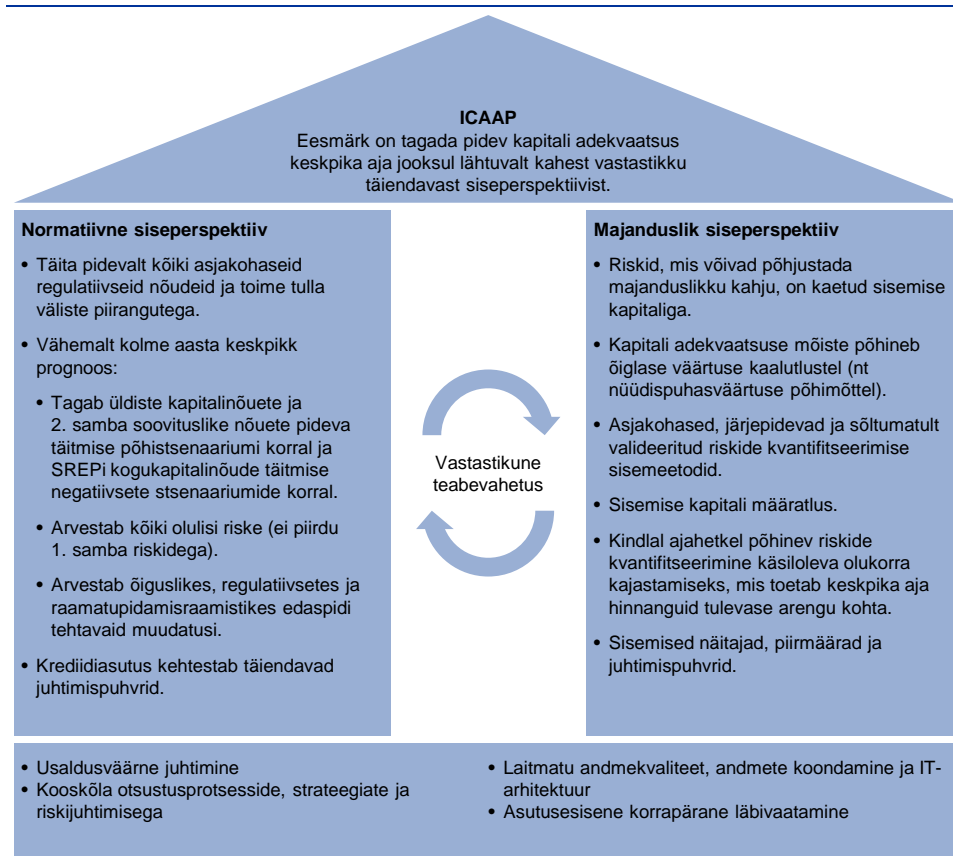
¹⁹ Näiteks annab pangaportfelli intressiriski poolt majanduslikule väärtusele avaldatav negatiivne mõju (st muutus krediidasutuse oodatavates netorahavoogudes) ülevaate võimalikest pikaajalistest mõjudest krediidasutuse üldistele riskipositsioonidele. Normatiivses perspektiivis võib see risk realiseeruda näiteks kasumi vähenemise või asjaomase portfelliga seotud tehingu kaudu.

²⁰ Eriti asjakohane on see riskide puhul, mida on keerulisem kvantifitseerida. Majanduslikus perspektiivis peavad riskide kvantifitseerimisel tehtavad kohandused olema täielikult põhjendatud ja need tuleb dokumenteerida.

²¹ Selle üldine põhjendus on sama, mis on sätestatud kohaldatavates EBA suunistes (EBA/GL/2015/08) pangaportfelli intressiriski puhul ning näeb ette järgmist. On oluline, et intressimäärariski kaalutakse nii majanduslikule väärtusele kui ka tulule avalduva mõju seisukohalt. Majanduslikule väärtusele avalduva mõju (st muutus panga oodatavate netorahavoogude nüüdisväärtuses) mõõtmine annab ülevaate võimalikest pikaajalistest mõjudest krediidasutuse üldistele riskipositsioonidele. Tulu volatiilsus on intressimäära analüüsi seisukohalt samuti keskse tähtsusega, kuna tulu märkimisväärne vähenemine võib edaspidist kapitali adekvaatsust ohustada.

Joonis 6

ICAAPi perspektiivid ja nende põhijooned

Näide 3.1

Juhtimispuhvid

Mida nõrgem on krediidiasutuse kapitalibaas, seda raskem ja kulukam on tal järgida oma kavandatud ärimudelit. Näiteks kui investorid, vastaspoolde ja kliendid näevad kapitalitaseme alanemise märki, et krediidiasutuse makseviivituse risk võib suurened, nõuavad nad suuremaid riskipreemiaid, mis omakorda mõjutab negatiivselt krediidiasutuse kasumlikkust ning võib ohustada tema talitluspidevust, ehkki krediidiasutuse kapitalitase ületab jätkuvalt regulatiivseid ja järelevalvealaseid miinimumnorme.

Teine näide on dividendid ja täiendavate esimese taseme omavahendite maksed. Kui krediidiasutuse tegevusstrateegia põhineb kapitaliinstrumentide emissioonil kapitaliturule, võib kapitalitaseme alanemine vähendada ka investorite kindlustunnet. See võib takistada krediidiasutuse juurdepääsu kapitaliturule ja seeläbi ka tema suutlikkust järgida oma äristrateegiat.

Krediidiasutus peab neid kaalutlusi silmas pidades kindlaks määrama sellise kapitalitaseme, mida ta vajab oma operatsioonide jätkamiseks. Kapitali planeerimisel peab krediidiasutus tagama, et ta suudab säilitada oma juhtimispuhvid nii põhi- kui

ka negatiivse stsenaariumi tingimustes. Juhtimispuhvid võivad olla krediidasutuste lõikes väga erinevad – need võivad sõltuda välisest arengust (mida kajastavad eri stsenaariumid) ja aja jooksul muutuda.

Näide 3.2

Normatiivses perspektiivis võetakse arvesse majanduslikku perspektiivi

Krediidasutus peab kvantifitseerima pangaportfelli intressiriski mõju kasumile ja kahjumile normatiivses perspektiivis, ehkki seda ei võeta arvesse 1. samba kapitalinõuetes. Kui majanduslikus perspektiivis avaldub pangaportfelli intressimäärade muutuste mõju kohe täies ulatuses, siis normatiivses perspektiivis võib kuluda mitu aastat, kuni väljendub kasumile ja kahjumile avaldunud mõju täielik toime 1. samba kapitali suhtarvudele. Seega peab krediidasutus arvesse võtma võimalikku kahjumit, mis tuleneb riskidest, mida ei ole normatiivses perspektiivis arvesse võetud 1. sambas negatiivse stsenaariumi korral.

Teine näide on peidetud kahjum. Kui majanduslikus perspektiivis võetakse põhimõtteliselt arvesse varade õiglast väärtust / nüüdispuhasväärtust, siis normatiivne perspektiiv põhineb raamatupidamislikul ja usaldatavusnormatiivide kohasel väärtusel. Peidetud kahjum selgub raamatupidamisliku väärtuse ja õiglase väärtuse võrdlemisel. Pärast seda, kui krediidasutus on peidetud kahjumi kogusuuruse kindlaks teinud, peab ta otsustama, mil määral võib see väljenduda bilansis/kasumiaruandes, ning seda tuleks normatiivses perspektiivis arvesse võtta.

Näiteks kui krediidasutusel on riigivõlakirjade portfelli, mille puhul peidetud kogukahjumi suurus on 100, peab ta kindlaks tegema, kui suur osa sellest kahjumist avaldab mõju tema kavandatud regulatiivsetele omavahenditele asjaomaste keskpika aja stsenaariumide korral. Selles näites võib krediidasutus järelada, et tingituna võlakirjade nominaalväärtuse allahindlusest on esimese ja teise aasta raamatupidamislik kahjum vastavalt 10 ja 20. Seda kahjumit tuleb arvesse võtta normatiivses perspektiivis koostatavates prognoosides.

Näide 3.3

Majanduslikus perspektiivis võetakse arvesse normatiivset perspektiivi

Normatiivses siseperspektiivis tehtavaid keskpika aja hinnanguid ja asjaomaseid stsenaariume tuleks arvesse võtta majandusliku siseperspektiivi ettevaatavates hinnangutes niivõrd, kuivõrd need muudatused ei kajastu kindlal ajahetkel põhinevas riskide kvantifitseerimises asjaomasel võrdluskuaupäeval. Majandusliku siseperspektiivi ettevaatavates hinnangutes tuleb silmas pidada ka juhtimismeetmeid, näiteks kapitalimeetmeid, dividendimakseid ning äriinide omandamist või müüki. Seevastu intressimäära kõverate oodatavaid muutusi võetakse tavaliselt arvesse majanduslikus perspektiivis koostatavates kindlal ajahetkel põhinevates lühiajalistes hinnangutes.

Normatiivse perspektiivi negatiivsetes prognoosides tuleks simuleerida konkreetse krediidasutuse nõrkusi ja haavatavusi. Kui sellistest prognoosidest ilmneb teatavat liiki riski (nt reitingute muutumise risk) märkimisväärne mõju, peab krediidasutus tagama selle riski adekvaatse kvantifitseerimise majandusliku perspektiivi raames tehtavas kindlal ajahetkel põhinevas arvutuses.

Neljas põhimõte – ICAAPis tehakse kindlaks ja võetakse arvesse kõik olulised riskid

- (i) Krediidiasutus peab rakendama korrapärast menetlust, et kindlaks teha kõik teda majanduslikus või normatiivses perspektiivis ohustavad või ohustada võivad olulised riskid. Kõiki oluliseks peetavaid riske tuleks käsitleda ICAAPi kõigis osades vastavalt asutusesiseselt määratletud riskiklassifikatsioonile.
- (ii) Krediidiasutus peaks vähemalt kord aastas – järgides laiahaardelist lähenemisviisi ja hõlmates kõiki asjaomaseid juriidilisi üksusi – tuvastama kõik olulised riskid, lähtudes enda koostatud olulisuse määratlusest. Riskide tuvastamise protsessi tulemuseks peab olema asutusesisene põhjalik riskide loend.
- (iii) Rahaliste ja mitterahaliste osaluste, tütarettevõtjate ja teiste seotud üksuste puhul peab krediidiasutus kindlaks tegema märkimisväärsed riskid, mis teda (potentsiaalselt) ähvardavad, ning võtma neid ICAAPis arvesse.
- (iv) Krediidiasutus peab eraldama kapitali kõigi oluliseks peetavate riskide katteks või dokumenteerima kapitali hoidmisest loobumise põhjendused.

Riskide tuvastamine

- 53. Krediidiasutus peaks rakendama korrapärast menetlust, et tuvastada kõik olulised riskid ja lisada need oma asutusesisesesse põhjalikku riskide loendisse. Krediidiasutus peab lähtuma enda koostatud olulisuse määratlusest ja tagama, et riskide loendit hoitakse ajakohasena. Lisaks loendi korrapärasele ajakohastamisele (vähemalt kord aastas) peab krediidiasutus korrigeerima loendit alati, kui see ei kajasta enam olulisi riske asjakohasel viisil, näiteks juhul, kui on turule toodud uus toode või laiendatud teatavaid äritegevusi.
- 54. Riskide tuvastamine peab olema laiaulatuslik ja arvesse võtma nii normatiivset kui ka majanduslikku perspektiivi. Juba tuvastatud riskide kõrval peab krediidiasutus oma ettevaatavates kapitali adekvaatsuse hinnangutes arvesse võtma kõiki riske (ning nende kontsentreerumist ja koostoimet), mis võivad tuleneda tema tegevusstrateegiatest või asjassepuutuvatest muutustest tema tegevuskeskkonnas.
- 55. Riskide tuvastamisel tuleks järgida laiahaardelist lähenemisviisi, võtmata arvesse riskide leevendamiseks kavandatud erimeetodeid. Seejärel peab krediidiasutus hindama leevendavate meetmete tõhusust.
- 56. Kooskõlas EBA suunistega EBA/GL/2015/20 (riskipositsioonide piirmäärade kohta varipanganduse üksuste suhtes) peaks krediidiasutus riskide tuvastamisel kindlaks tegema ka oma riskipositsioonid varipanganduse üksuste suhtes, kõik sellistest positsioonidest tulenevad võimalikud riskid ning nende potentsiaalsed mõjud.

57. Krediidiasutuse juhtorgan vastutab otsuste eest, milles määratakse kindlaks olulised riskiliigid ja see, millised neist peavad olema kapitaliga kaetud. Ühtlasi tuleb põhjendada, miks krediidiasutust ohustavaid teatavaid riske ei peeta oluliseks.

Riskide loend

58. Krediidiasutus peab oma asutusesisese riskide loendi koostamisel kindlaks määrama enda riskiklassifikatsiooni ning ei peaks pelgalt järgima regulatiivset klassifikatsiooni.
59. Riskide loendis peab krediidiasutus arvesse võtma olulisi riske, mis tulenevad tema finants- ja muudest osalustest ning tütaretevõtjatest ja teistest seotud üksustest (nt konsolideerimata üksustele finantsabi andmisega seotud riskid, kontserniriskid, maine- ja operatsiooniriskid, kinnituskirjadega seotud riskid jne).
60. Krediidiasutus peab proportsionaalsel viisil vaatama osalusriskidest kaugemale ning kindlaks tegema ja kvantifitseerima ka märkimisväärsed riskid, võttes neid arvesse oma riskiklassifikatsioonis olenemata sellest, kas asjaomased üksused kuuluvad usaldatavusjärelvalve alla või mitte. Selliste riskide analüüsi põhjalikkus peab olema vastavuses äritegevuse ja riskijuhtimise põhimõtetega.

Näide 4.1

Riskide loend

Selles näites esitatud riskide loendit ning riskiliikide ja alamkategoriate kaardistamist ei tohiks pidada kohustuslikuks ega lõplikuks. Loend võib sisaldada riske, mis ei pruugi olla mõne krediidiasutuse seisukohalt olulised, ning seda tuleb selgitada. Samal ajal on üldjuhul ka selliseid olulisi riske, mida loendis ei nimetata. Iga krediidiasutus peab ise asutusesiselselt otsustama, kas ja kuidas riskiliike ja alamkategoriaid kombineerida.

- Krediidirisk (sh nt riigi risk, reitingute muutumise risk ja kontsentratsioonirisk)
- Tururisk (sh nt krediidiriski marginaali muutumise risk, struktuurne valuutarisk ja kredidiväärtuse korrigeerimise risk)
- Pangaportfelli intressirisk (sh nt ümberhindamisrisk, tulukõvera risk ja näiteks ettemakse optiooniga seotud optioonirisk)
- Operatsioonirisk (sh nt äritegevuse katkemine ja süsteemirikked, õiguslik risk ja mudelirisk)
- Muud riskid (sh nt kindlustusrisk, äririsk, konsolideerimata üksustele finantsabi andmisega seotud risk, pensionirisk, osalemisrisk, rahastamiskuludega seotud risk jne)

Krediidiasutuse enda kohustus on tuvastada kõik tema seisukohalt olulised riskid ja nende(vahelised) kontsentratsioonid olenemata sellest, kas sinne loetelu neid sisaldab või mitte.

Näide 4.2

Riskide tuvastamise laiahaardeline lähenemisviis

Laiahaardelise lähenemisviisi kohaselt tehakse kõigepealt kindlaks kõik riskid, võtmata seejuures arvesse nende leevendamiseks kavandatud erimeetodeid. Riski võib pidada oluliseks, kui selle realiseerumine või väärkajastamine või sellega seotud tegevusetus võib majanduslikust perspektiivist märkimisväärselt muuta või mõjutada krediidiasutuse kapitali adekvaatsust, kasumlikkust või talitluspidevust olenemata sellest, millist raamatupidamiskäsitlust kasutatakse.

Näiteks võib krediidiasutus teha oma pangaportfelli tähtaegade profiili põhjal otsuse, et tulukõvera kalde ja kuju muutustest tulenevaid riske (tulukõvera risk) tuleks pidada oluliseks.

Sel juhul tuleks tulukõvera riski kõigepealt hinnata ja riskide loendis kajastada, ilma et võetaks arvesse riskide leevendamiseks kavandatud juhtimismeetmeid. Seejärel peab juhtorgan otsustama, kas pangaportfelli intressiriski (sh tulukõvera risk) peetakse tõepoolest oluliseks ja kas see peaks olema kapitaliga kaetud.

Krediidiasutus võib otsustada leevendada tulukõvera riski tuletisinstrumentide ja lepinguliste kokkulepete abil ning mitte katta riski kapitaliga. Ehkki sel juhul on tulukõvera risk maandatud, tuleks seda siiski pidada oluliseks riskiks ja lisada see riskide loendisse. Krediidiasutus peab hindama meetmete tõhusust ja tuvastama võimalikud uued riskid (nt õiguslikud, vastaspoole ja jääkriskid).

Näide 4.3

Riskide tuvastamine mittefinantstütarettevõtja puhul

Kui krediidiasutus tegutseb mittefinantstütarettevõtja emaettevõttena, lähtutakse tütarettevõtja usaldatavusnõuetekohasel käsitlemisel tema riskipositsioonide suurusest. Krediidiasutus peaks ICAAPis sisse seadma ja kohaldama järjepidevaid ja ühtseid menetlusi kogu pangagrupi ulatuses, et vaadata raamatupidamislikest väärtustest ja riskipositsioonide suurusest kaugemale. Eelkõige peab krediidiasutus proportsionaalsete meetodite abil välja selgitama, kas tütarettevõtja operatsioonid ja riskipositsioonid kujutavad endast riske, mis on suuremad tema raamatupidamislikust väärtusest või osalusriskist.

Näiteks võib krediidiasutus jõuda järeldusele, et olulise tütarettevõtja kliendiprofiili ja investeringuid on vaja arvesse võtta eeldustes kontsentratsiooni ja sõltuvuse kohta pangagrupi tasandil. Samuti võib krediidiasutus jõuda järeldusele, et tütarettevõtja õiguslikud riskid võivad mõjutada ka krediidiasutuse operatsiooniriski profiili. Sellest lähtudes võib krediidiasutus otsustada, et maineriski, konsolideerimata üksustele

finantsabi andmisega seotud riski ja suurenenud riskikontsentratsiooni tulemusel ületavad tütarettevõtja riskid tema raamatupidamisliku väärtuse.

Näide 4.4

Riskide tuvastamine tegevuse edasiandmise korral

Kui krediidasutus annab oma operatsioonide tegemise edasi teenusepakkujale, peaks ta suutma kindlaks teha, hinnata ja kvantifitseerida tegevuse edasiandmise lepingutega kaasnevaid riske samamoodi nagu juhul, kui krediidasutus teeks neid operatsioone ise. Riskide tuvastamine, hindamine ja kvantifitseerimine peavad toimuma enne tegevuse edasiandmist, võttes seejuures arvesse asjaolusid, mis kaasnevad teenuste pakkumisega krediidasutusevälise teenusepakkuja poolt. Üldjuhul ei vabasta tegevuse edasiandmine krediidasutust kohustusest ohjata sellega seonduvaid riske ning sellega ei kaasne vastutuse delegeerimine edasiantud teenuse pakkujale.

Viies põhimõte – sisemine kapital on kõrge kvaliteediga ja selgelt määratletud

- (i) Krediidiasutus peab majandusliku perspektiivi raames sisemise kapitali määratlema ning seda hindama ja säilitama. Sisemise kapitali määratlus peab olema kooskõlas majandusliku kapitali adekvaatsuse mõistega ja krediidiasutusesisese riskide kvantifitseerimisega.
- (ii) Sisemine kapital peab olema laitmatu kvaliteediga ning see tuleb kindlaks määrata kaalutletud ja konservatiivsel viisil. Krediidiasutus peab oma talitluspidevuse eelduses selgelt näitama, kuidas ta on suuteline katma riske sisemise kapitaliga, tagades seeläbi talitluspidevuse jätkumise.

Sisemise kapitali määratlus

- 61. Sisemise kapitali eesmärk on olla majanduslikus perspektiivis riski kandev komponent. Seepärast peaks sisemise kapitali määratlus olema kooskõlas krediidiasutuse majandusliku kapitali adekvaatsuse mõistega²² ning järgima krediidiasutuse varade ja kohustuste õiglase väärtuse kaalutlust. Krediidiasutus peaks saama kaalutletud ja konservatiivset lähenemisviisi järgides sellise määratluse alusel oma majandusliku kapitali adekvaatsust aja jooksul järjepidevalt ja otstarbekalt hinnata, nagu on kirjeldatud kolmandas põhimõttes.
- 62. Krediidiasutus peab arvesse võtma, et varade, kohustuste ja tehingute erinevatest hindamismeetoditest ja nendega seotud erinevatest eeldustest tulenevalt võib majanduslikus perspektiivis kättesaadav sisemine kapital märkimisväärselt erineda omavahenditest normatiivses perspektiivis. Krediidiasutus peaks oma kättesaadava sisemise kapitali määratlemisel järgima kaalutletud lähenemisviisi. See hõlmab kõiki sisemise kapitali kvantifitseerimisel kasutatavaid eeldusi ja meetodeid.
- 63. Krediidiasutus vastutab oma sisemise kapitali asjakohase määratluse ja kapitaliga seotud adekvaatsete meetodite kasutamise eest. Juhendis ei nähta ette ega piirata konkreetsete määratluste või meetodite kasutamist. Krediidiasutus võib näiteks kasutada juba välja töötatud nüüdispuhasväärtuse mudelit või lähtuda regulatiivsetest omavahenditest.
- 64. Kui krediidiasutus lähtub sisemise kapitali määratlemisel regulatiivsetest omavahenditest, peab suur osa sisemise kapitali komponentidest kajastuma esimese taseme põhiomavahendites (CET1). Ühtlasi tuleb teha teatavaid põhimõttelisi kohandusi, et saavutada kapitalitase, mis on kooskõlas õiglase väärtuse mõistega majanduslikus perspektiivis. Kohandused on vajalikud näiteks peidetud kahjumi korral ning selliste kapitalelementide puhul, millel on kahjumikatmisvõime üksnes juhul, kui krediidiasutus lõpetab oma tegevuse.

²² Majanduslikus perspektiivis kapitali adekvaatsuse säilitamisega seotud ootusi kirjeldatakse kolmandas põhimõttes.

65. Kui sisemise kapitali määratlus lahutatakse regulatiivsetest omavahenditest, peaks sisemise kapitali riskikandmisvõime olema siiski üldjoontes kooskõlas CET1 kapitali kahjumikatmisvõimega. Eelkõige need krediidasutused, kes järgivad mudelipõhise nüüdispuhasväärtuse põhimõtet, peaksid kasutama ainult selliseid meetodeid ja eeldusi, mis on mõistetavad, selgelt kirjeldatud ja põhjendatud ning tuginevad kaalutletud lähenemisviisile. Kapitalielemente, millel on kahjumikatmisvõime üksnes juhul, kui krediidasutus lõpetab oma tegevuse, tuleks nüüdispuhasväärtuse põhimõtte järgimisel käsitleda kohustustena.
66. Krediidasutus peab oma sisemise kapitali osas tagama läbipaistvuse ning võimaldama normatiivses perspektiivis käsitletavate omavahendite ja majanduslikus perspektiivis kättesaadava sisemise kapitali kooskõlastamist nii palju, kui see on võimalik.

Näide 5.1.

Regulatiivsetest omavahenditest tulenev sisemise kapitali määratlus

Kui krediidasutus võtab sisemise kapitali kindlaksmääramisel aluseks regulatiivse määratluse, peab ta tegema oma regulatiivsetes omavahendites kohandusi, kui bilansipositsioonid ei kajasta majandusliku perspektiivi aluseks olevat õiglase väärtuse mõistet. Näiteks tuleks näites 3.2 käsitletud riigivõlakirjade portfelli puhul, mille peidetud kogu(neto)kahjum on 100, teha regulatiivsetest omavahenditest sama suur (100) mahaarvamine.

Selliseid kohandusi tuleks teha järjepidevalt nii sisemise kapitali kindlaksmääramisel kui ka riskide kvantifitseerimisel. Näiteks võib krediidasutus arvata peidetud kahjumi maha nii sisemisest kapitalist kui ka riskipositsioonist või säilitada selle summa sisemises kapitalis ja kvantifitseerida riski oodatava kahjuna. Samamoodi tuleks ka suurendada riskipositsiooni sedamööda, kuidas krediidasutus otsustab sisemise kapitali kaasata varjatud reserve. Viimast tuleb igal juhul (kui üldse) teha üksnes ettevaatlikul ja konservatiivsel viisil.

Üldjuhul tuleks regulatiivsetest omavahenditest maha arvata teise taseme omavahenditesse kuuluvad instrumendid, firmaväärtus, edasilükkunud tulumaksu varad ja kõik muud bilansikirjed, mida ei saa pidada kahjude katmiseks kättesaadavaks (eeldusel, et krediidasutus jätkab tegevust). Samuti tuleks arvesse võtta, et kolmandatele osapooltele kuuluvat tütarettevõtjate kapitali (vähemusosalus) saab üldiselt kasutada ainult nende tütarettevõtjatega seotud riskide katteks.

Näide 5.2.

Nüüdispuhasväärtusel põhinev sisemise kapitali määratlus

Krediidasutus võib täheldada, et tema võlakohustuse õiglane väärtus väheneb koos tema krediivõime halvenemisega. Seega ei oleks krediidasutusel mõistlik suurendada sellest lähtuvalt kättesaadavat sisemist kapitali.

Kuues põhimõte – riskide kvantifitseerimise meetodid on asjakohased, järjepidevad ja sõltumatult valideeritud

- (i) Krediidiasutus peab kasutama selliseid riskide kvantifitseerimise meetodeid, mis on tema konkreetset olukorda arvestades asjakohased nii majanduslikust kui ka normatiivsest perspektiivist. Samuti peaks krediidiasutus kasutama asjakohast meetodikat omavahendites ja koguriskipositsioonis toimivate võimalike muutuste kvantifitseerimiseks negatiivsete stsenaariumide korral normatiivses perspektiivis. Krediidiasutus peab mõlema perspektiivi puhul järgima väga konservatiivset lähenemisviisi.
- (ii) Põhiparameetrid ja -eeldused peaksid olema kogu pangagrupi ja kõigi riskiliikide lõikes järjepidevad. Kõik riskide kvantifitseerimise meetodid tuleb asutusesiselt sõltumatult valideerida. Krediidiasutus peab välja töötama ja kehtestama tõhusa andmekvaliteedi juhtimise raamistiku.

Laiulatuslik riskide kvantifitseerimine

- 67. ICAAP peab tagama krediidiasutuse (võimalike) riskide asjakohase kvantifitseerimise. Krediidiasutus peab rakendama selliseid riskide kvantifitseerimise meetodeid, mis on kohandatud vastavalt tema konkreetsele olukorrale (st need peavad olema vastavuses krediidiasutuse riskivalmiduse, turuootuste, ärimudeli, riskiprofiili, suuruse ja keerukusega).
- 68. Riske ei tohiks hindamisest välja jätta seetõttu, et neid on raske kvantifitseerida või asjakohased andmed ei ole kättesaadavad.²³ Sel juhul peab krediidiasutus koostama piisavalt konservatiivsed riskinäitajad, võttes arvesse kogu asjakohast teavet ning tagades asjakohaste ja järjepidevate kvantifitseerimismeetodite valiku.²⁴
- 69. Põhiparameetrid ja -eeldused hõlmavad muu hulgas kindlustunde tasemeid, hoidmisperioode ja stsenaariumidega seotud üldisi eeldusi.

Konservatiivsuse tase

- 70. Majanduslikus ja normatiivses perspektiivis kasutatavad riskide kvantifitseerimise meetodid ja eeldused peavad olema kindlad, küllaldaselt stabiilsed, riskitundlikud ja piisavalt konservatiivsed, et kvantifitseerida harva esinevat kahju. EKP hinnangul on konservatiivsuse üldine tase usaldusväärse ICAAPi puhul majanduslikus perspektiivis vähemalt võrdne tasemega, millest

²³ Riskide puhul, mida on raske kvantifitseerida (nt kuna puuduvad andmed või pole kehtestatud asjakohaseid kvantifitseerimismeetodeid), peab krediidiasutus välja töötama asjakohased meetodid ettenägematu kahju kvantifitseerimiseks. Muu hulgas võidakse kasutada eksperdi hinnanguid.

²⁴ Nii palju kui võimalik, peavad raskesti kvantifitseeritavate riskide hinnangud olema järjepidevad ja võrreldavad riskide möötmise üldiste eeldustega. Krediidiasutus peaks tagama, et selliseid riske võetakse asjakohasel viisil arvesse riskijuhtimise ja -kontrolli protsessides.

lähtutakse riskide kvantifitseerimise meetodites 1. samba sisemudelite puhul.²⁵ Konservatiivsuse üldise taseme kindlaksmääramisel ei lähtuta üksikutest eeldustest või parameetritest, vaid nende koostoimest.²⁶

71. Krediidiasutus peaks riskide kvantifitseerimise meetodite kalibreerimisel mitte püüdma mehaaniliselt täita väliste krediidireitingutega seotud eesmärgi ja statistilisi usaldatavustasemeid, vaid tuginema enda riskivalmidusele. Sel eesmärgil peaks krediidiasutus kaaluma, kui suuri kahjusid ta on valmis ja suuteline aja jooksul katma. Selle analüüsi põhjal peaks krediidiasutus kehtestama ja kohaldama riskide kvantifitseerimise meetodeid (sh stressiolukordade hindamine), mis tagavad talle piisava kindlustunde, et tema tegevusstrateegiad ja riskivalmiduse raamistik hõlmavad harva esinevatest tõenäosusjaotuse ääreala sündmustest või edasistest tõsistest muudatustest tulenevat võimalikku kahju ja kõnealune kahju ei ole suurem kui kvantifitseeritud riskid.
72. Hõlbustamaks 1. samba ja ICAAPi puhul tehtava riskide kvantifitseerimise võrdlust (olenemata sellest, milline 1. samba lähenemisviis valitakse – nt kas krediidiriski puhul kasutatakse standardmeetodit või sisereitingute meetodit), peaks krediidiasutus arvesse võtma korda, mis on sätestatud EKP dokumendis „Technical implementation of the EBA Guidelines on ICAAP and ILAAP information collected for SREP purposes”. Kui kõnealuses kahes kvantifitseerimises on erinevusi, peab krediidiasutus selgitama nende peamisi põhjuseid.

Riskide kvantifitseerimise meetodite valik

73. Krediidiasutuse ülesanne on kasutada asjakohaseid meetodeid nii riskide kvantifitseerimisel kui ka prognooside koostamisel. Käesolev juhend ei sisalda ootusi seoses konkreetsete meetodite kasutamise või mittekasutamisega. Seega ei ole näiteks ette nähtud, kas krediidiasutus peaks oma (võimalike) riskide kvantifitseerimisel kasutama 1. samba (muudetud) meetodikat (et võtta arvesse kontsentratsiooniriske), majandusliku kapitali mudeleid, stressitesti tulemusi või muid meetodeid, näiteks mitut stsenaariumi korraga.
74. Kohaldatavad meetodid peaksid olema vastastikku järjepidevad ning kooskõlas hinnatava perspektiiviga ja kapitali määratlusega. Meetodid peaksid hõlmama krediidiasutust ohustavaid riske asjakohasel ja piisavalt konservatiivsel viisil, võttes arvesse proportsionaalsuse põhimõtet. See tähendab, et suuremad või keerulisema struktuuriga krediidiasutused või keerukamate riskidega

²⁵ Krediidiasutuse riskide kvantifitseerimisel ei peaks 1. samba kapitalinõudeid siiski käsitlema alammäärana.

²⁶ Olenevalt riskiprofiilist võib asutusesiseseid riskiparameetreid pidada üldjuhul 1. sambast konservatiivsemaks, seda isegi näiteks juhul, kui usaldatavustase on alla 99,9% (kombineerituna kohaldatavate riskitegurite, hoidmisperioodide, jaotust ja korrelatsiooni puudutavate eelduste ning muude parameetrite ja eeldustega). Kui pangad kasutavad mitut erinevat stressistsenaariumi, tuleks nende lõimimisel kasutada ühtseid meetodeid, et saavutada konservatiivsuse üldine tase, mis on võrreldav näiteks 99,9% usaldatavustasemega majandusliku kapitali lähenemisviisi kasutamise korral.

krediidiasutused peaksid kasutama spetsiifilisemaid kvantifitseerimismeetodeid, et tagada riskide asjakohane käsitlemine.

75. Krediidiasutus ei peaks siiski kohaldama selliseid riskide kvantifitseerimise meetodeid, millest tal puudub terviklik ülevaade ning mida ta ei kasuta seetõttu ka asutusesiseses riskijuhtimises ja otsustusprotsessis. Krediidiasutus peaks suutma tõendada, et kasutatavad meetodid on tema olukorda ja riskiprofiili arvestades asjakohased. Müüja mudelite kasutamisel eeldatakse ka, et mudeleid ei võeta mehaaniliselt üle, vaid et krediidiasutusel on neist terviklik ülevaade ning need sobivad hästi ja on kohandatud tema äri- ja riskiprofiiliga.

Andmete kvaliteet

76. Krediidiasutus peab asjakohaste menetluste ja kontrollimehhanismide abil tagama andmete kvaliteedi.²⁷ Andmekvaliteedi juhtimise raamistik peab tagama kaalutletud otsuste tegemist toetava usaldusväärse riskiteabe kättesaadavuse ning hõlmama kõiki asjakohaseid riskiandmeid ja andmekvaliteedi tasandeid.

Riskide hajutamise mõju

77. Krediidiasutus peaks riskide hajutamise mõju käsitlevate eelduste koostamisel järgima kaalutletud lähenemisviisi. Krediidiasutus peab silmas pidama, et kooskõlas EBA suunistega SREPi kohta²⁸ ei võta järelevalveasutused põhimõtteliselt arvesse SREPi käsitletud riskidevahelist hajutamist. Krediidiasutus peaks seda arvesse võtma ning olema ICAAPis riskidevahelise hajutamise kasutamisel ettevaatlik.
78. Krediidiasutus peab olema riskide hajutamise mõju käsitlevates eeldustes täiesti läbipaistev ja esitama vähemalt riskidevahelise hajutamise korral lisaks netoandmetele ka brutonäitajad. Krediidiasutus peab tagama, et riskid on kapitaliga küllaldaselt kaetud, ning seda ka stressiolukorras, kui hajutamise mõju võib kaduda või toimida mittelineaarselt (äärmusliku stsenaariumi korral võivad riskide hajutamise erinevad mõjud üksteist vastastikku veelgi tugevdada).²⁹

²⁷ Andmekvaliteet hõlmab näiteks andmete terviklikkust, täpsust, järjepidevust, õigeaegsust, ainulaadsust, paikapidavust ja jälgitavust. Täpsemalt vt EKP juhend sisemudelite sihipärase läbivaatamise kohta (veebruar 2017).

²⁸ EBA suunised järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsessi ühiste menetluste ning meetodikate kohta (EBA/GL/2014/13), 19. detsember 2014. Vt ka EBA arvamus, 16. detsember 2015, esimese ja teise samba ning kombineeritud puhvri nõuete koostoime ning väljamaksete piirangute kohta (EBA/Op/2015/24).

²⁹ Näiteks ei pruugi üksikult hinnatud riskikomponentide liitmine olla nii konservatiivne, kui sageli eeldatakse, sest komponentide mittelineaarse koostoime tulemusel võib mõju süveneda. Vt Baseli pangajärelevalve komitee toimetis nr 16 „Findings on the interaction of market and credit risk“, mai 2009.

79. Krediidiasutus peaks käsitlema riskide hajutamise mõjusid oma stressitestide raamistikus, hõlmates muu hulgas ka näiteks riskisest ja riskidevahelist korrelatsiooni ja hajutamist pangagrupi üksuste vahel.

Sõltumatu valideerimine

80. ICAAPis kasutatavaid riskide kvantifitseerimise meetodeid tuleb korrapäraselt ja sõltumatult valideerida, järgides proportsionaalselt 1. samba sisemudelitele kehtestatud asjakohaste nõuete aluspõhimõtteid ning võttes arvesse kvantifitseeritud riskide olulisust ja riskide kvantifitseerimise meetodite keerukust.
81. Olenevalt krediidiasutuse suuruselt ja keerukusest võib leida erinevaid organisatsioonilisi lahendusi tagamaks, et riskide kvantifitseerimise meetodite väljatöötamine ja nende valideerimine toimuvad üksteisest sõltumatult. Samal ajal tuleb siiski järgida eri kontrollitasandite aluspõhimõtteid – näiteks ei peaks sõltumatut valideerimist läbi viima siseauditi funktsioon.
82. Valideerimisprotsessi kokkuvõtlikud tulemused tuleb esitada kõrgemale juhtkonnale ja juhtorganile, neid kasutatakse kvantifitseerimismeetodite korrapärasel läbivaatamisel ning võetakse arvesse kapitali adekvaatsuse hindamisel.

Näide 6.1

Sõltumatu valideerimise korraldamine

ICAAPis kasutatavate riskide kvantifitseerimise meetodite sõltumatu ja proportsionaalse valideerimise tagamiseks peab krediidiasutus arvesse võtma EKP juhendit sisemudelite sihipärase läbivaatamise kohta.

Krediidiasutus võib oma riskide laadist, suuruselt, ulatusest ja keerukusest lähtuvalt kasutada näiteks ühte järgmisest kolmest organisatsioonilisest korraldusest, et tagada valideerimisfunktsiooni sõltumatus meetoodika väljatöötamise protsessist (hõlmab riskide kvantifitseerimise meetodite kavandamist, väljatöötamist, rakendamist ja järelevalvet):

- jaotus kaheks eraldi üksuseks, kes annavad aru erinevatele kõrgema juhtkonna liikmetele;
- jaotus kaheks eraldi üksuseks, kes annavad aru samale kõrgema juhtkonna liikmele;
- sama üksuse eri töötajad.

Seitsmes põhimõte – korrapäraste stressitestide eesmärk on tagada kapitali adekvaatsus negatiivsete asjaolude korral

- (i) EKP ootab, et krediidasutus analüüsiks vähemalt kord aastas (ja vajadusel sagedamini, kui konkreetse krediidasutuse asjaolud seda nõuavad) põhjalikult ja suunatult oma nõrkusi ja haavatavust, hõlmates kõiki krediidasutuse kui terviku seisukohalt olulisi riske, mis tulenevad tema ärimudelist ja tegevuskeskkonnast stressiolukorra makromajandus- ja finantstingimustes. Selle analüüsi alusel peab krediidasutus välja töötama asjakohase stressitestide kava nii normatiivse kui ka majandusliku perspektiivi jaoks.
- (ii) Stressitestide kava raames peaks krediidasutus kindlaks määrama normatiivses perspektiivis kasutatavad negatiivsed stsenaariumid, võttes arvesse enda korraldatavaid teisi stressiteste. Rangete, kuid usutatavate makromajanduslike eelduste kasutamine ja peamistele nõrkustele keskendumine peaksid avaldama märkimisväärset mõju krediidasutuse sisemisele ja regulatiivsele kapitalile (näiteks esimese taseme põhiomavahendite suhtarvu puhul). Samuti peab krediidasutus proportsionaalselt läbi viima vastupidiseid stressiteste.
- (iii) Krediidasutus peaks pidevalt jälgima ja tuvastama oma tegevuskeskkonnas tekkivaid uusi ohte, nõrkusi ja muudatusi, et vähemalt kord kvartalis hinnata, kas tema stressitestide stsenaariumid on endiselt asjakohased. Vajadusel tuleb neid kohandada, võttes arvesse uusi asjaolusid. Stsenaariumide mõju tuleb korrapäraselt (nt kord kvartalis) ajakohastada. Oluliste muudatuste korral peaks krediidasutus hindama, milline on aasta jooksul nende võimalik mõju kapitali adekvaatsusele.

Stressitestide kava väljatöötamine

83. Stressitestide kava peaks hõlmama nii normatiivset kui ka majanduslikku perspektiivi.³⁰ Krediidasutus peab oma siseste stressistsenaariumide väljatöötamisel ja nõrkuste tuvastamisel kasutama ulatuslikku teabekogumit, mis käsitleb varasemaid ja hüpoteetilisi stressiteste, samuti järelevalvealaseid stressiteste. Ehkki krediidasutus peaks arvesse võtma ka järelevalvealaseid stressiteste, on ta samal siiski kohustatud ise välja töötama stsenaariumid ja tuvastama nõrkused viisil, mis on tema konkreetset olukorda arvestades sobivaim. Seejärel tuletatakse nende alusel riski-, kahjumi- ja kapitalinäitajad.

³⁰ Majandusliku perspektiivi raames tehtavates stressitestides ei pea kasutama mitmeaastaseid stsenaariume, nagu on selgitatud kolmandas põhimõttes.

Negatiivsete stsenaariumide tõsidusaste³¹ normatiivses perspektiivis

84. Põhistsenaariumi hinnangus peaks krediidasutus oma äristrateegiat arvesse võttes eeldama ootuspärase arengu korral toimuvaid muutusi, lähtudes muu hulgas usaldusväärsetest eeldustest tulude, kulude, riskide materialiseerumise jne kohta.
85. Normatiivses perspektiivis peaks krediidasutus negatiivsete stsenaariumide korral eeldama erakorralisi, kuid usutavaid muutusi, millel on piisavalt tõsine mõju krediidasutuse regulatiivse kapitali suhtarvudele, eriti esimese taseme põhiomavahendite suhtarvule. Tõsidusaste peaks olema selline, nagu on usutatavatel muutustel, mis on krediidasutuse seisukohalt sama tõsised nagu mis tahes muutused, mida võib kriisiolukorras täheldada turgudel, tegurites või valdkondades, mis on krediidasutuse kapitali adekvaatsuse vaatenurgast kõige asjakohasemad.
86. Negatiivsed stsenaariumid peaksid küllaldaselt hõlmama tõsiseid majanduslangusi ja finantsšokke, konkreetse krediidasutuse asjaomaseid nõrkusi ja haavatavusi, peamiste vastaspooltega seotud riskipositsioone ning eelnevalt loetletud tegurite usutavaid kombinatsioone.

Järjepidevus *versus* peamiste nõrkuste ja haavatavuste käsitlemine

87. Stressitesti raames peab krediidasutus lähtuma tõenäoliste negatiivsete stsenaariumide määramisel oma peamistest nõrkustest.
88. ICAAPi ja ILAAPi stressitesti peavad olema vastastikku täiendavad, st põhieeldusi, stressitesti tulemusi ja kavandatud juhtimismeetmeid tuleks mõlema testi puhul arvesse võtta.

Vastupidised stressitesti

89. Lisaks stressitesti, milles hinnatakse teatavate eelduste mõju kapitali suhtarvule, peab krediidasutus tegema ka vastupidiseid stressitesti. Nende raames tehtavate hindamiste puhul tuleks alustada eel määratletud tulemuste (nt SREPi kogukapitalinõude rikkumine või juhtimispuhvid) kindlaksmääramisest.
90. Vastupidiseid stressitesti tuleks kasutada selleks, et korrigeerida ICAAPi raames nii normatiivses kui ka majanduslikus perspektiivis kasutatavaid laiaulatuslikke ja konservatiivseid eeldusi. Ühtlasi võiksid vastupidised

³¹ Iga krediidasutuse jaoks piisav stsenaariumide arv sõltub muu hulgas tema individuaalsest riskiprofiilist. Üldjuhul on vaja mitut negatiivset stsenaariumi, et kajastada asjakohasel viisil riskide erinevaid tõenäolisi kombinatsioone.

stressitestid olla ICAAPi puhul lähtekohaks finantsseisundi taastamise kavades kasutatavate stsenaariumide väljatöötamisel.³² Vastupidiseid stressiteste tuleks teha vähemalt kord aastas. Üksikasjalikumat teavet saab asjaomastest EBA ja Baseli pangajärelevalve komitee suunistest.

Näide 7.1

ICAAPi ja ILAAPi stressitestide koostoime

Krediitiasutus peaks hindama asjaomaste stsenaariumide võimalikku mõju, hõlmates kapitali- ja likviidsusmõjusid ja võimalikku vastastikmõju ning võttes arvesse eelkõige varade likviidseks muutmisest tulenevat kahjumit ning rahastamiskulude tõusu stressiperioodidel.

---

³² Nagu on ette nähtud EBA suunistes finantsseisundi taastamise kavades kasutatavate mitmesuguste stsenaariumide kohta (EBA/GL/2014/06), peaks selliste stsenaariumide näol olema tegu üksnes „peaaegu maksevõimetuse” katsetamisega, st krediitiasutuse või pangagrupi mudel muutub elujõuetuks, kui finantsseisundit edukalt ei taastata.

3 Sõnastik

Asutusesisene läbivaatamine ja valideerimine

Asutusesisene läbivaatamine hõlmab mitmesuguseid kontrolle, hindamisi ja aruandeid, mille eesmärk on tagada, et ICAAPi strateegiad, menetlused ja meetodika on alati põhjalikud, kõikehõlmavad, tõhusad ja proportsionaalsed. Valideerimine, mis on üks osa asutusesisest läbivaatamisest, hõlmab protsesse ja tegevust, mille abil hinnatakse, kas krediidasutuse riskide kvantifitseerimise meetodid ja riskiandmed kajastavad asjakohasel viisil riskide olulisi aspekte. Riskide kvantifitseerimise meetodite valideerimine peab olema proportsionaalne ning tuleb läbi viia sõltumatult ja järgides põhimõtteid, millest lähtutakse 1. samba sisemudelite asjakohastes standardites.

Finantsseisundi taastamise kava

Kava, mille krediidasutus on koostanud ja mida ta järgib kooskõlas pankade finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse direktiivi artikliga 5.³³

ICAAP

Sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess, nagu see on määratletud kapitalinõuete direktiivi artiklis 73: „Krediidasutused ja investeerimisühingud peavad kehtestama põhjalikud, tõhusad ja kõikehõlmavad strateegiad ja protsessid, et hinnata ja säilitada pidevalt sisemise kapitali kogusumma, liigid ja koosseis komponentide lõikes, mida nad peavad piisavaks, et katta neile avanevate või avaneda võivate riskide laadi ja taset.”

ICAAPi struktuur

ICAAPi eri elementide ja nendevaheliste seoste kirjeldus. ICAAPi struktuur peab tagama selle eri elementide sidusa kokkusobivuse ja selle, et ICAAP moodustab lahutamatu osa krediidasutuse üldisest juhtimisraamistikust. Krediidasutusel peab olema ICAAPi dokumentatsiooni raames olemas ICAAPi üldstruktuuri kirjeldus, milles selgitatakse ICAAPi lõimimist ja selle tulemuste kasutamist krediidasutuses.

ICAAPi tulemused

ICAAPist tulenev teave, mis annab lisaväärtust otsuste tegemisel.

Juhtimispuhver

Regulatiivseid ja järelevalvelaseid miinimumnorme ja sisemise kapitali künnisväärtust ületav kapitalisumma, mida krediidasutus peab vajalikuks, et järgida jätkusuutlikult oma ärimudelit ja jääda paindlikuks potentsiaalsete ärivõimaluste kasutamisel, ohustamata seejuures oma kapitali adekvaatsust.

Kapitali adekvaatsus

Kapitali adekvaatsus väljendab kapitali piisavust riskide katmiseks. ICAAPi eesmärk

³³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2014/59/EL, 15. mai 2014, millega luuakse krediidasutuste ja investeerimisühingute finantsseisundi taastamise ja kriisilahenduse õigusraamistik ning muudetakse nõukogu direktiivi 82/891/EMÜ ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiive 2001/24/EÜ, 2002/47/EÜ, 2004/25/EÜ, 2005/56/EÜ, 2007/36/EÜ, 2011/35/EL, 2012/30/EL ja 2013/36/EL ning määruseid (EL) nr 1093/2010 ja (EL) nr 648/2012 (ELT L 173, 12.6.2014, lk 190).

on tagada krediidasutuse pidev piisav kapitaliseeritus nii majanduslikus kui ka normatiivses perspektiivis ning toetada krediidasutuse talitluspidevust keskpika aja jooksul.

Kapitali adekvaatsuse kokkuvõte

Juhtorgani ametlik hinnang krediidasutuse kapitali adekvaatsuse kohta koos olulisemate põhjendustega.

Kapitali planeerimine

Mitmemõõtmeline sisemenetlus, mille tulemusel koostatakse krediidasutuse kapitalinõudluse ja -pakkumise mitmeaastast prognoosi sisaldav kapitalikava. Prognoosis võetakse arvesse krediidasutuse erinevaid stsenaariume, strateegiaid ja tegevuskavasid.

Keskpikk perspektiiv

Lühiajalist ja keskpikka perspektiivi hõlmav ajavahemik, mis vaatleb kapitalipositsiooni vähemalt kolme järgneva aasta jooksul.

Laiahaardeline lähenemisviis riskide tuvastamisel

Laiahaardelise lähenemisviisi kohaselt tuvastatakse riskid, võtmata seejuures arvesse nende leevendamiseks kavandatud erimeetodeid.

Majanduslik siseperspektiiv

ICAAPis kasutatav perspektiiv, mille raames krediidasutus juhib oma kapitali adekvaatsust, tagades, et tema riskid on sisemise kapitaliga küllaldaselt kaetud.

Majandusliku kapitali adekvaatsus

Krediidasutusesisene mõiste, mille eesmärk on majanduslikus perspektiivis tagada, et krediidasutuse finantsvahendid (sisekapital) võimaldavad tal katta oma riske ja säilitada oma jätkuva talitluspidevuse. Majandusliku kapitali adekvaatsuses võetakse arvesse õiglase väärtuse kaalutlust.³⁴

Negatiivne stsenaarium

Sise- ja välistegurite eeldatavate negatiivsete muutuste (sh muutused makromajandus- ja finantskeskkonnas) kombinatsioon, mille alusel hinnatakse krediidasutuse kapitali adekvaatsuse vastupanuvõimet võimalikele ebasoodsatele muutustele keskpika aja jooksul. Negatiivne stsenaarium peaks hõlmama vähemalt kolmeaastast ajavahemikku. Sise- ja välistegurite eeldatavaid negatiivseid muutusi tuleb kombineerida järjepidevalt ning need peaksid olema krediidasutuse seisukohalt tõsised, kuid usutavad, kajastades riske ja nõrkusi, mida peetakse konkreetse krediidasutuse puhul kõige olulisemaks ohuks.

Normatiivne siseperspektiiv

ICAAPis kasutatav mitmeaastane perspektiiv, mille raames krediidasutus juhib oma kapitali adekvaatsust, tagades, et ta suudab täita kõiki kapitaliga seotud õigus- ja järelevalvenõudeid ning pidevalt toime tulla muude sisemiste ja väliste kapitalipiirangutega.

Oluline risk

³⁴ Märkus. Krediidasutused ise vastutavad asjakohaste kvantifitseerimismeetodite rakendamise eest – puudub üldine ootus, et krediidasutused kasutavad majandusliku kapitali adekvaatsuse tagamiseks majandusliku kapitali mudeleid.

Kapitaliga seotud negatiivne risk, millel on krediidasutuse enda koostatud määratluse kohaselt oluline mõju tema üldisele riskiprofiilile ning mis võib seega mõjutada krediidasutuse kapitali adekvaatsust.

Oodatav kahju ja ettenägematu kahju

Oodatav kahju on krediidasutuse prognoositav statistiline keskmine kahju keskpika aja jooksul. Ettenägematu kahju on keskmist kahju ületav kogukahju, mis tuleneb ebasoodsat mõju avaldavast tõenäosusjaotuse ääreala sündmusest.

Peidetud kahjum ja varjatud reservid

Bilansipositsioonide raamatupidamisliku väärtuse ja õiglase väärtuse hindamisel saadud erinevus.

Piirangute süsteem

Dokumenteeritud hierarhiline piirangute süsteem, mis on moodustatud kooskõlas krediidasutuse üldise tegevusstrateegia ja riskivalmidusega, et riske ja kahjumi teket oleks võimalik vastavalt kapitali adekvaatsuse määratlusele tõhusalt piirata. Süsteemis tuleks sisse seada tõhusad piirangud riskide võtmisele näiteks erinevate riskiliikide, ärivaldkondade, tootegruppide ja pangagrupi üksuste lõikes.

Proportsionaalsus

Kapitalinõuete direktiivi artiklis 73 sätestatud põhimõte, mille kohaselt peab ICAAP olema proportsionaalne asjaomase krediidasutuse tegevuse laadi, ulatuse ja keerukusega.

Põhistsenaarium

Sise- ja välistegurite oodatavate muutuste (sh muutused makromajandus- ja finantskeskkonnas) kombinatsioon, mille alusel hinnatakse nende muudatuste mõju krediidasutuse kapitali adekvaatsusele keskpika aja jooksul. Põhistsenaarium peaks olema kooskõlas krediidasutuse äriplaani ja eelarve põhialustega ning hõlmama vähemalt kolmeaastast ajavahemikku.

Riskide hajutamise mõju

Krediidasutuse riskide kvantifitseerimise üldhinnangu alandamine, mis tuleneb eeldusest, et üksikult hinnatud riskid ei realiseeru täiel määral ühel ja samal ajal (täieliku korrelatsiooni puudumine).

Riskide kvantifitseerimine

Tuvastatud riskide kvantifitseerimise protsess, mille käigus töötatakse välja meetodid ja kasutatakse neid riskinäitajate saamiseks ning selleks, et võrrelda riskide suurust krediidasutuse olemasoleva kapitali suurusega.

Riskide loend

Tuvastatud riskide loend koos riskide kirjeldustega. Riskide loend saadakse riskide tuvastamise protsessi tulemusel.

Riskide tuvastamine

Korrapärane menetlus, mida krediidasutus kasutab oma (potentsiaalselt) oluliste riskide tuvastamiseks.

Riskiklassifikatsioon

Eri riskiliikide/-tegurite klassifikatsioon, mis võimaldab krediidasutusel hinnata, koondada ja juhtida riske järjepideval viisil, lähtudes riskide ühtsest tõlgendusest ja

kaardistamisest.

Riskiperiood / hoidmisperiood

Eeldatav ajavahemik, mille jooksul toimub riski hindamine.

Riskivalmidusaruanne

Ametlik aruanne, milles juhtorgan avaldab oma seisukohad selle kohta, mis liiki ja kui suuri riske krediidasutus on valmis võtma oma strateegiliste eesmärkide saavutamiseks.

Vastupidine stressitest

Stressitest, milles lähtutakse eelmääratatud tulemusest (nt krediidasutuse jätkusuutmatuse ilmnemine) ning analüüsitakse seejärel stsenaariume ja asjaolusid, mis võivad selleni viia.

Lühendid

CBR	kombineeritud puhvri nõue	P1R	1. samba kapitalinõuded
EBA	Euroopa Pangandusjärelevalve	P2G	2. samba soovituslikud nõuded
EKP	Euroopa Keskpank	P2R	2. samba kapitalinõuded
ICAAP	sisemise kapitali adekvaatsuse hindamise protsess	SREP	järelevalvealase läbivaatamise ja hindamise protsess
ILAAP	sisemise likviidsuse adekvaatsuse hindamise protsess	SSM	ühtne järelevalemehhanism
MDA	väljamaksete maksimumsumma		

© Euroopa Keskpank, 2018

Postiaadress 60640 Frankfurt am Main, Germany
Telefon +49 69 13440
Veebileht www.ecb.europa.eu

Kõik õigused on kaitstud. Taasesitus õppe- ja mitteärilistel eesmärkidel on lubatud, kui viidatakse algallikale.